THE LIBRARY OF CONGRESS (GRATIS)
REFERENCE DEPARTMENT
SERIALS DIVISION
WASHINGTON, DC 20025 DM

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

LAISVOJO PASAULIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS
4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TELEFONAS (312) 585-9500-1-2-3

Vol. LXXX Kaina 35 c. KETVIRTADIENIS – THURSDAY, LIEPA – JULY 20, 1989 Nr. 140

LKB Kronika, Nr. 80

(Tęsinys)

Eina nuo 1972 metų,
Perskaitęs duok kitam!
Jei gali, padaugink!

Žinios iš vyskupijų

Vilnius. 1988 m. rugsėjo 8 d. prie Vilniaus Katedros aukojusiam šv. Mišias kun. Edmundui Paulioniui iš tremties atostogų grįžęs Viktoras Petkus perdavė amžinos atminties Telšių vyskupo kankinio Ramanausko šv. Mišių taurę bei korporalą, kuriuos vyskupas naudojo nelaisvės dienomis.

Ši brangi relikvija išsaugota kratų ir etapų metais ir lyg estafetė perduota jaunajai kartai, kad būtų branginama ir ginama, kaip ištikimybė Dievui, Bažnyčiai ir tautai.

Pivašiūnai Alytaus raj.). 1988 m. rugpjūčio 14 d. nuo pat ankstaus ryto tikintieji iš įvairių Lietuvos vietų rinkosi į Dzūkijos šventovę-Pivašiūnų bažnyčią, kur prieš Sumą turėjo būti Mergelės Marijos Nuliūdusiųjų paguodos paveikslo vainikavimas. Maldininkai sausakimšai užpildė bažnyčią, šventorių ir net dalį kapinių.

Po rytinių šv. Mišių pamokslą pasakė Lazdijų dekanas kun. V. Jalinskas. Pamokslininkas palietė opias šio laikmečio mūsų visuomenės žaizdas: girtuokliavimą, abortų klausimą, pamestų vaikų tragediją.

Prieš Sumą kard. Vincentas Sladkevičius pašventino iš Romos paveikslo vainikavimui atsiųstas karūnas; procesijos būdu jos buvo apneštos aplink bažnyčią. Procesijai sugrįžus į bažnyčią, sekė Mergelės Marijos Nuliūdusiųjų paguodos paveikslo vainikavimas.

Sumai vadovavo kard. Vincentas Sladkevičius. Pamokslą pasakė Telšių vysk. Antanas Vaičius.

Pamaldoms pasibaigus, į tikinčiuosius kalbėjo iš Permės lagerio sugrįžęs kun. Alfonsas Svarinskas. Savo žodyje jis ragino tikinčiuosius visu nuoširdumu praktikuoti tikėjimą, ieškoti būdų gilinti savo tikėjimo žinias, palietė katalikiškos šeimos, blaivybės problemas.

Iškilmėje dalyvavo ne mažiau 70,000 maldininkų.

Kai buvo nuversta Somozos vyriausybė Nikaragvoje, tai sostinės Managvos įstaigoje Daniel Ortega, dešinėje, tuoj pasikabino Markso, Engelso ir Lenino atvaizdus. Kairėje stovi vienas iš tuometinių sandinistų revoliucijos vadų.

Sandinistai tebesilaiko Sovietų remiami

Gorbačiovui trūksta maisto, bet ne ginklų

Managva. – Prieš 10 metų Nikaragvos sostinės gatvės prisipildė pilnos žmonių, kai ten šoko ir džiaugėsi nuvertę diktatoriaus Anastasio Somozos režimą.

Vakar dešimtmetį minėdami Sandinistai, kai perėmė valdžią, įvairiais būdais šventė tą dieną, bet šiandien Nikaragvoje daugiau netikrumo, negu buvo tada. Jos istorija liūdna. Žmogiškosios neteisybės ir kasdieninė ekonominė kova, vyriausybės nemokėjimas vadovauti kraštui, Amerikos Nikaragvos laisvės kovotojų rėmimas, Sandinistų ideologinis marksistinis nusistatymas, ir šiandien rodo, kad revoliucijoje duoti pažadai neįvykdomi. Sandinistų žadėtasis „rojus" tapo miražu.

Nikaragvoje Sandinistai kalba, jog, jei nebūtų buvę civilinio karo, jei Reagano vyriausybė nebūtų nusprendusi 1981 m. apginkluoti ir finansuoti Somozos karių likučius, kurie suformavo su kitais „Contras" sukilėlių jėgas ir jei nebūtų Amerikos ekonominio embargo, tai Nikaragvos sandinistai būtų įgyvendinę revoliucijos metu pažadėtąjį gerą gyvenimą.

Sandinistai prie suirutės

Iš tikrųjų, Nikaragva šiandien nėra nei beklasė socialdemokratija, nei komunistinis požeminis kalėjimas, pastebi ten važinėjęs „Christian Science Monitor" korespondentas J. Gannon. Veikia suvaržytos opozicinės partijos. Žymus Sandinistų nepajėgumas vadovauti kraštui. Ekonomija arti suirutės. Yra privataus verslo sistema, bet ji kontroliuojama Sandinistų. 1984 m. buvo neaiškios paskirties rinkimai. Rinkimai bus ir 1990 metų vasarį. Buvo vykdoma žemės reforma ir 2 mil. akrų žemės buvo išdalinta 68,000 šeimų. Gyventojai buvo pradėti mokyti skaityti ir rašyti. Bet dabar Sandinistai sako, kad trūksta mokytojų, nes Contras nušovė 411 mokytojų, beraščių vėl padaugėjo. Tačiau Sandinistai išlaikė politinę kontrolę.

Dviejų miestų gyvenimas

Štai du pavyzdžiai. Už 175 mylių nuo Managvos yra El Naranjo miestas. Ten yra žemės ūkio kooperatyvas, kuriame gyvena ir dirba 340 ūkininkų šeimų vargingose sąlygose, bet jie palaiko Ortegos valdžią. Jie savo laiką padalina tarp ūkio darbų ir kovos prieš Contras, kurių grėsmę jie jaučia ir dabar kasdien. Ten yra mokykla su 2 mokytojais, yra sveikatos klinika, bet be vaistų. Vyriausybė juos traktuoja gerai. Kitas miestas – Pantasma yra kitoje pusėje už sostinės. Jame gyventojai yra griežtai nusistatę prieš Sandinistus. Contras kariai čia yra remiami. Šis reporteris iš vietos gyventojų aiškiai patyrė stiprią opoziciją prieš Ortegą. „Nėra jokios laisvės pareikšti savo nuomonei", pasakojo vienas krautuvėlės savininkas, kurio pavardė neskelbiama, nes jis bijo sandinistų keršto. „Jie gali tave nušauti, kai išdrįsi pasakyti viešai savo nuomonę". Žurnalistui besikalbant su minėtu žmogumi, į jo krautuvę įėjo uniformuotas sandinistas, ir tuo jis kalbą nukreipė apie puikų orą ir karštą saulę.

Gorbačiovas rems ir toliau

Čia žmonės pasakojo jam, kad Ortega apgavo juos. Jis daug ką pažadėjęs, bet beveik nieko neištesėjęs. Jie labiausiai jį kaltina už ekonominio gyvenimo pablogėjimą, ir svarbiausia, kad Sandinistai nesistengia net išklausyti jų prašymų. Buvo žadėta išleisti iš kalėjimų politinius kalinius, bet tik 12 tebuvo išleista, o tūkstančiai vis tebelaikomi be teismo.

AP žinių pranešimu, sandinistai turi maždaug 40,000 narių. Centrinėje Amerikoje tebelaiko didžiausią kariuomenę: 70,000 vyrų nuolatiniuose daliniuose ir 50,000 atsargoje. Sukakties proga duotame pasikalbėjime Ortega pasakė, jog Sovietų Gorbačiovas nenutrauks kasmet teikiamos paramos 750 mil. dol. sumoje.

Sąjūdžio pirm. V. Landsbergis Amerikoj

II. „Mūsų teisė yra mūsų ir jos iš nieko nereikia prašyti"

New Yorkas. – (LIC) (Tęsiame Sąjūdžio pirmininko vizitų aprašymą. Čia jis buvo pakviestas Freedom House vadovybės, kuri remia demokratines institucijas visame pasaulyje, kalbėti apie Lietuvą).

Trumpai aptaręs didžiuosius įvykius Lietuvoje nuo Vasario 16-tos, Landsbergis Laisvės namuose konstatavo, kad nors Lietuva dar nepasiekė nepriklausomybės, ji jau turi dvasinę nepriklausomybę ir atvirai kalba apie savo tikslą. Sugretindamas Lietuvos atgimimą su laisvės statulos Kaune atstatymu, jis pareiškė: „Tai yra vėliava, kurią pradedam kelti".

Po Sąjūdžio Seimo tarybos pirmininko žodžio sekė gausūs klausimai. Lietuviai yra pasiryžę siekti pilnos nepriklausomybės, kalbėjo vienas svečias, bet Gorbačiovas prieš keletą dienų pasisakė prieš politinę autonomiją respublikoms. Ar čia negresia susidūrimas?

Ką Gorbačiovas sako, tai jo reikalas, kalbėjo Landsbergis. Mūsų teisė yra mūsų ir jos iš nieko nereikia prašyti. Ši teisė mums duota ir ją galima tiktai paminėti. Dabar ją reikia atstatyti. Kai kurie dideli vadai galvoja, kad jie teises gali duoti ir atimti. Tai sena baudžiavos laikų galvosena. Jei tai pastebime pas žmones, kurie stengiasi įgyvendinti „naują galvojimą", tai vienas iš daugelio mūsų laikmečio kontrastų ir prieštaravimų.

Amerikiečių nesupratimai

Kokie didžiausi nesupratimai, su kuriais susidūrėte Amerikoje? buvo kitas klausimas.

Ne tai, kad jie nesupranta, aiškino Landsbergis, jie nežino. Užsienio spaudą skaitant kartais susidaro įspūdis, kad rašantieji žmonės gali būti suklaidinti, kai jie naudoja Maskvos terminologiją, kaip pvz. žodžius „mažumos", „etninės problemos", „destabilizacija". Mes ne mažumos ir ne etninė grupė, pabrėžė Landsbergis. O vietoj žodžio „destabilizacija", reikia naudoti „destalinizaciją". Tuos, kuriuos gąsdina destabilizacija, norėčiau paklausti, kodėl jis taip bijo destalinizacijos?

Ar profesorius Landsbergis sutinka su Sergiejaus Grigorijano labai pesimistišku padėties vertinimu, kad tarybinė šalis liepsnoja? Iš Gorbačiovo rankų slysta kontrolė, ir jis tegalėsiąs išsilaikyti valdžioje įvesdamas karo stovį? Ar Landsbergis nemano, kad dalykai blogėja?

Dalykai blogi ten, kur žmonių siekimai negauna politinės išraiškos, atsakė Sąjūdžio pirmininkas. Daugiausia žalos daro tie konservatyvūs valdininkai, kurie trukdo Liaudies frontų veiklai ir patys kaltina frontus. Padėtį destabilizuoja tebesitęsianti stagnacija ir žmonių nusivylimas. Šią stagnaciją įveikti ir žmonių aktyvumą kristalizuoti gali nepriklausomos ir autoritetingos organizacijos. Kur Liaudies frontai veikia legaliai ir yra įtakingi, tenai nėra riaušių ir revoliucijų. Mūsų pagalba Baltarusijos Liaudies frontui yra pagalba ne tiktai Baltarusijos tautai ir frontui, bet ir pačiam Gorbačiovui, – tvirtino profesorius Landsbergis.

Ryšiai su Lyga

Paklaustas apie Sąjūdžio ir Lietuvos Laisvės Lygos santykius, Landsbergis taip apibūdino Lygą: „Tai nedidelė grupė, kuri turi svarbių nuopelnų ankstesniame kelyje į reformas. To pavyzdžiai: praėjusių metų Vasario 16 d. minėjimas, pirmas viešas Molotovo-Ribbentropo sukakties minėjimas, liepos 14 ir rugsėjo 28 d. įvykiai, kurie reikšmingai papildė politinių įvykių panoramą. Kai Sąjūdis išsiplėtė ir užpildė politinio gyvenimo spektrą, Lietuvos Laisvės Lyga pasiliko nepriklausoma ir neįsijungė į Sąjūdį. Lyga tebesilaiko savo politinės linijos – kai kada palaiko Sąjūdį, kai kada kritikuoja. „Ir Lyga padaro klaidų", pareiškė Sąjūdžio pirmininkas, „bet mes jų nekritikuojam. Lyga yra reikalinga grupė ir turi reikšmingą vaidmenį, iš mūsų pusės jai nėra jokių priešiškumų".

Ar nepasikartos Kinijos įvykiai?

O tragiški įvykiai Kinijoje? Ar tai įmanoma ir Tarybų Sąjungoje? Profesorius Landsbergis atsakė, jog Tarybų Sąjunga yra visokiausių galimybių šalis. Todėl, tarp visokiausių absurdiškumų ir beprotybių, įmanoma ir tokia. Bet mes orientuojamės į protą, o ne į beprotybę, esame linkę tikėti sveiku protu ir gera valia. Sakau tai, pridūrė Landsbergis, nors mačiau filmą apie įvykius Tbilisyje, kur kareiviai užpuolė besimeldžiančius ir dainuojančius žmones. Jis priminė kaip jauno lietuvio deputato poelgis Maskvos kongrese pakeitė už Tbilisio įvykius atsakingo generolo padėtį. Laikai keičiasi, kalbėjo svečias iš Lietuvos. Grobačiovas nesveikino to generolo, kaip Den Slac Pengas savo generolus Kinijoje.

(Rytoj Landsbergis pas „Helsinki Watch", miesto elitą ir Jungtinėse Tautose).

Landsbergis Los Angeles spaudoje

Los Angeles. – „Los Angeles Times" dienraštis plačiai aprašė Vytauto Landsbergio, Sąjūdžio pirmininko, vizitą Los Angeles mieste, pažymėdamas, jog pietinėje Californijoje gyvena maždaug 50,000 lietuvių. Cituodamas Landsbergį, dienraštis rašo, jog Baltijos respublikos kovoja už demokratiją ir eina kantriu reformų keliu į nepriklausomybę. Ta kova reiškiasi ne smurtu, bet evoliucijos keliu ir ne revoliucijos keliu, kad netektų pasauliui regėti tokias represijas kaip Kinijoje. „Mes nenorime trupučio laisvės, mes norime tikros laisvės. Mes norime tų teisių, kokias kiekvienas laisvas kraštas gali duoti savo piliečiams". Landsbergio žodžiai buvę atsargūs, bet juose nebuvo abejonės dėl galutinio tikslo, įskaitant eventualų Sovietų dalinių pasitraukimą ir Lietuvos Konstitucijos papildymus, kad pati respublika galėtų kontroliuoti savo žemę ir jos turtus ir kad būtų panaikinti farsiškieji 1940 m. rinkimai, kurie „įstatė" komunistus į valdžią.

Ir kitame dienraštyje

„Los Angeles Herald Examiner" aprašo taip pat labai plačiai Vytauto Landsbergio kalbą Šv. Kazimiero parapijos salėje, kurioje dalyvavo 700 žmonių. Dienraštis primena, jog Landsbergis yra demokratinių reformų vadas ir kartu Sovietų Sąjungos naujojo Kongreso Liaudies delegatas. Savo kalboje jis pasakė tikįs, kad Sovietų Sąjunga leis lietuviams vis labiau ir labiau kontroliuoti savo likimą. Sovietų okupacijos kaina labai didelė, nes buvo tūkstančiai lietuvių išžudyta ir daugiau kaip 500,000 deportuota į Sibiro koncentracijos stovyklas. Ten buvęs 102 metų amžiaus Kazimieras Bandzevičius pasakė korespondentui, jog jis kasdien laukias, kad Sovietų Sąjunga baigtų Lietuvos okupaciją. Jam jau daug laiko nelikę, tad norįs, kad tai kuo greičiau įvyktų. Iš Los Angeles Landsbergis išskrido į Washingtoną susitikti su Kongreso nariais.

Žemaičiai pagerbė kankinius

Telšiai. Iš Lietuvos pranešama, jog tūkstančiai žmonių iš įvairių Lietuvos vietų paminėjo Rainių miškelyje prieš 48 metus sadistiškai nukankintus 74 žmones. Šį paminėjimą organizavo Žemaičių kultūros draugija. Birželio 24 d. vakare minėjimas buvo pradėtas šv. Mišiomis Telšių katedroje. Po to minia atėjo prie buvusio kalėjimo pastato, kur kankiniai buvo laikomi paskutines savo dienas. Ten buvo atidengta memorialinė lenta, kad iki 1941 m. birželio 24 dienos čia buvo kalinami Rainių kankiniai. Tada minia su juodais kaspinais perrištomis vėliavomis ir degančiomis žvakėmis tuo pačiu keliu ėjo į Rainius. Keturiu kilometrų eisenoje pakeliui buvo uždegamos žvakės ir giedamos giesmės. Prieš vidurnaktį minia pasiekė Rainius – kankinimo vietą. Kalbėjo rašytojas Stasys Kašauskas, buvo deklamuojama gedulinga poezija, skambėjo daina apie Rainių miškelį ir jo kankinius. Tą naktį Telšių vyksupas Antanas Vaičius pašventino būsimosios koplyčios kertinį akmenį.

– **Salzburgo** vasaros festivalio atidaryme liepos 27 d., vietoje mirusio Karajano, pakviestas diriguoti Chicagos Simfoninio orkestro dirigentas G. Solti. Jis jau atvyko į Salzburgą ir pradėjo repetuoti Verdi operą „Kaukių balius".

– **Paryžiuje** Tarptautinis statistikos biuras paskelbė, kad praėjusiais metais daugiausia skolos turėjo Brazilijos valstybė, net 120.1 bil. dol., Meksika 107.4 bil., Argentina 59,6 bil., Lenkija 39.1 bil., Nigerija 30.5 bil., Filipinai 30,2 bil., Vengrija 17.2 bil., ir Dramblio Kranto valstybė 14.2 bil. dol.

Pasmerkė sovietų psichiatrines

Washingtonas. JAV ekspertų grupė, kuri lankė Sovietų psichiatrines ligonines, pasmerkė Sovietų Sąjungą, pareikšdama, jog jos yra tikri „psichiatriniai kalėjimai", kur pacientams suleidžiami skausmus sukeliantys vaistai, kad juos nubaustų už disidentinę veiklą bei jų politinius įsitikinimus.

Delegacijos nariai liudijo Kongreso komitete, jog, nežiūrint vykdomų reformų kitose srityse, Sovietų psichiatrinės nesulaukė jokios perestroikos. Įdomu, kad su jų išvadomis dalinai sutiko ir kai kurie Sovietų oficialūs pareigūnai. Šie amerikiečiai psichiatrai pasisakysią prieš Sovietų priėmimą į Pasaulio Psichiatrų sąjungą, į kurią jie pareiškė norį įstoti, kai spalio mėnesį Atėnuose susirinks metiniam suvažiavimui.

TRUMPAI IŠ VISUR

– **Šiandien** yra lygiai 20 metų, kai pirmasis žmogus – astronautas Neil Armstrong išlipo ant mėnulio paviršiaus ir ten įsmeigė Amerikos vėliavą.

– **Los Angeles** kongresmenas Christopher Cox, Vytauto Landsbergio apsilankymo proga, atsiuntė Lietuvių Bendruomenei laišką, pažadėdamas paramą lietuviams, Lietuvos pasiuntinybei Washingtone ir Lietuvių Informacijos centrui. Ilgesniam laiške jis rašo ne tik apie istorinius Lietuvos įvykius, bet ir apie nteisėtą ar nemoralų Molotovo-Ribbentropo paktą, kurio vis dar nepanaikina Sovietų Sąjunga ir praneša, kad jis pilnai pritaria Sąjūdžio platformai, kuri buvo paskelbta Vilniuje 1989 m. vasario 10 d. Niekas geriau neišreiškia nepriklausomybės, kaip Romas Kalanta, 19 m. jaunuolis, atidavęs savo gyvybę už Lietuvos laisvę.

– **Į Washingtoną** antradienį sugrįžęs prez. Bushas pasakė ji pasitikusiems Baltųjų rūmų tarnautojams, kad savo kelione ir pasitarimais su Lenkijos, Vengrijos, Olandijos ir septynių didžiųjų valstybių vadais Paryžiuje esąs labai ir labai patenkintas. „Mažėja Europos skirtumai, nes šaltojo karo padariniai likviduojami". Prezidentas vakar sukvietė kabineto posėdį. Taip pat pasikvietė Kongreso vadus ir paprašė apsvarstyti 100 mil. Lenkijai ir 25 mil. Vengrijai paramą.

KALENDORIUS

Liepos 20 d.: Česlovas, Aurelijus, Alvydas, Aukštuolė, Jeronimas, Vismantė.

Liepos 21 d.: Danielius, Lionginas, Praksida, Lasota, Rimvydas.

ORAS CHICAGOJE

Saulė teka 5:32, leidžiasi 8:21.

Temperatūra dieną 76 l., naktį 56 l.

VYČIŲ VEIKLA

VYČIŲ SUVAŽIAVIMAS

Šių metų birželio 11 dieną Gilberton, Pa, vyko „Gintaro" apskrities suvažiavimas. Jį surengė 144 kuopa. Dievo Motinos bažnyčioje šv. Mišias aukojo klebonas kun. M. Jarašiūnas. Giedojo choras. Pažymėtina, kad Mišios ir visos giesmės buvo atliktos lietuvių kalba. 63-čios kuopos narėms Valerie Smickle ir Catherine Bernatonis, klebonas įteikė Vyčio trečiąjį laipsnį. Po šv. Mišių 144 kuopos inciatyva buvo suruošti pietūs.

Po pietų, vadovaujant pirmininkui Juozui Simmons, prasidėjo suvažiavimas. 144 kuopos pirmininkė Eleonora Vaičaitis pasveikino delegatus ir svečius. Pirmininkas pasiūlė mandatų komisiją iš dviejų asmenų — Elsie Kosmicky ir Diane Drumstis. Praeito suvažiavimo protokolą perskaitė sekretorė Ann Petitt. Už praeitą veiklą atsiskaitė visi valdybos nariai ir kuopų pirmininkai. Apskrities ir kuopų Vyčiai progresuoja savo konkrečiais darbais. Helen Chesko pranešė, kad senatoriai priėmė 571 Bill dėl Lietuvos Nepriklausomybės dienos kasmetinio minėjimo ir vasario 16 dieną pasižymėjo kalendoriuje. Pageidautina, kad ir kiti kuopų nariai, siekdami paremti 571 Bill, rašytų savo senatoriams ir reprezentatyvams atitinkamus pageidavimus.

Suvažiavime buvo pareikšta nuomonė 1990 metais surengti pikniką Poconos. Vykdomosios tarybos pirmininkė Ann Wargo pranešė, kad steigiamas Šv. Kazimiero lietuvių seminarijos Romoje fondas, norint teikti pagalbą katalikybės plėtojimui Lietuvoje.

Nuo šešių Vyčių kuopų suvažiavime dalyvavo 53 delegatai, 53 svečiai, 6 apskrities valdybos nariai, kunigas, vykdomosios tarybos narė, garbės narė. Iš viso 115 žmonių.

Kitą suvažiavimą šių metų spalio 15 d. Hazelton, Pa., rengia 118 kuopa. Pirmininkė Val Dancho.

Neelee Bayoras Romanas

Sol. Marytė Bizinkauskaitė-Bildienė „Bohemos" operos Musettos rolėje.

DALYVAUKIME MOKYTOJŲ, TĖVŲ IR JAUNIMO STUDIJŲ SAVAITĖJE

JUOZAS MASILIONIS

Laikas bėga ne riščia, o šuoliais... kai parašiau, susipratau, kad pradėjau pasenusiu metodu. Riščia arkliais važiuota, o šuoliais pasileisdavo arklys tik pasibaidęs. Dabar juk važinėjama automobiliais normuotu greičiu, apsidairius pridedant 10 ar daugiau mylių. Atsiprašau, kad priminiau tokius žodžius, kurių jau nebevartojame ir nebevartosime, tik apsunkinau galvas. O norėjau pasakyti, kad laikas labai greitai bėga, kaip kad labai greit važiuoja automobilio vagis, policijos vejamas, jeigu jie taikiau moderniškai išsireikšti.

Taigi, tik ką pasibaigė mokslo metai, vos prasidėjo vasaros atostogos, o jau tenka priminti mokytojų studijų savaitę, po kurios vėl netrukus grįžtama į mokyklas. Romėnai sakydavo: „Nori taikos, ruoškis karui". Lietuviškai šį posakį išvertus, skambėtų taip: „Nori sėkmingų naujųjų mokslo metų, pasiruošk iš anksto". Pasiruošti turi lituanistinių mokyklų mokytojai, tėvai, leidžią ar leisią savo vaikus į lietuviškas mokyklas, ir studentų amžiaus jaunimas, besidomįs lietuviškais klausimais, — kviečiami vieną savaitę praleisti kartu Dainavoje rugpjūčio 6-13 d. Vieta rami, graži, lengvai pasiekiama.

Studijų savaitė turi keletą tikslų, kurių pats pirmasis — pastudijuoti, išgirsti ką nors naujo, pasidalinti mintimis ir patyrimu lituanistinio švietimo darbe. Bus, kaip kasmet, apie 18 paskaitų įvairiausiais lietuviškojo švietimo ir kultūriniais klausimais. Šiais metais paskaitas skaityti yra pasižadėję šie asmenys: A. Bagdonas, H. Bankaitis, J. Dainauskas, D. Dirvonienė, V. Jautokas, R. Jautokienė, S. Jonynienė, J. Kavaliūnas, V. Kavaliūnas, J. Kavaliūnaitė, Br. Keturakis, A. Kirvelaitis, Br. Krokys, R. Kučienė, D. Mikužienė, St. Petersonienė, J. Plačas, St. Sližys, St. Stasienė, R. Udrienė, G. Valiulienė.

Antras tikslas — susipažinti su Amerikos, Kanados,o kartais ir kitų kraštų mokytojais ir jaunimu. Kodėl būti užsidariusiais vien tik savos mokyklos ratelyje, kai visus jungia tie patys tikslai ir tos pačios problemos. Kviečiami visi mokytojai, ypač jaunieji, jeigu jie nori pasitobulinti, išgirsti, kaip kitur dirbama. Norime, kad iš kiekvienos mokyklos atvyktų jie ne visi, tai bent po keletą mokytojų. Vedėjai ir direktoriai turėtų studijų savaitėje dalyvauti „iš pareigos", be raginimų. Juk sakoma: „Niekas nėra aukščiau įstatymo".

Jaunieji tėvai susiduria vis su savo jaunimo lietuviškuoju auklėjimu ir iškylančiomis problemomis. Kelios paskaitos bus jiems pritaikytos. Jaunieji tėvai gali dalyvauti su vaikais. Paskaitų metų vaikus, jau ant savo kojų pastovinčius ir kalbančius, prižiūrės prityrusi šios srities specialistė R. Juškienė su padėjėjomis.

Studentų amžiaus jaunimui bus lietuvių kalbos pamokos, pravedamos J. Masilionio, tautiniai šokiai, pravedami nepavargstančios J. Matulaitienės, o dainavimo mokys St. Sližys, kuris baigiamajam vakarui, tikėkime, atsikvies ir padidintą vokalinį moterų vienetą. O dainuoti priima visus, „kas tik turi gerą kakarinę"...

Trečias tiklas — papoilsiauti. Užtenka laiko ir tam. Tik apie tai viešai nekalbėkime, nes kai kas mano, kad mokytojai yra automatai, nukalti iš labai stiprios ir nedilstančios medžiagos, kad jiems poilsio nereikia. Nesugadinkim jiems to (pasenusio) įsitikinimo, tegu.

Kviečiami ir šiaip asmenys, besidomį lietuviškuoju švietimu. Daug gyvumo ir paskatinimo rodo prie mokytojų stud. savaitės prisiglaudusi lietuviškai besimokančiųjų grupė, vadovaujama Br. Krokio. Didelėmis pastangomis ir užsidegimu jie grįžta prie lietuvybės.

Pavieniai ir šeimos galva moka 100 dol, antroji pusė ir jaunuoliai 13-30 m. — 70 dol., Vaikai (iki 13 m.) — 40 dol. Tai nebrangu, bet, žinoma, čia nei lektoriai, nei klausytojai negauna atskirų kambarių nei gyventi, nei pamokoms ruošti. Viena tokia svajotoja apie vėsinamus kambarius ir cocacola automatines mašinas greit nusivylė ir išdūmė. Ne, tokių dalykų už tokią kainą neturime.

Kambariai skirstomi iš anksto, todėl prašoma registruotis iš anksto, bent dvi savaites prieš studijų savaitės pradžią, iki liepos 22 d., parašant stud. savaitės vadovui šiuo adresu: J. Masilionis, 4632 S. Keating Ave., Chicago, IL 60632. Užsimokama atvažiavus į Dainavą, bet mokama grynais, o ne čekiais. Nesuprantat, kodėl atimamas toks patogumas? Banko ten neturime, maistą reikia pirkti, o krautuvės nenori priimti čekių.

MŪSŲ KOLONIJOSE

Brockton, Mass.

STATOMAS PAMINKLAS TAUTOS KANKINIAMS PAGERBTI

Išeivijos lietuviai,gyvendami laisvėj,mintyse ir širdyse gyvai prisimena savo tėvynę — kryžių žemę. Brocktono Šv. Kazimiero lietuviams parapiečiams prieš kelerius metus kilo mintis prie Šv. Kazimiero bažnyčios pastatyti lietuviško stiliaus paminklą. Lietuvių organizacijų atstovai su parapijos klebonu kun. Petru Šakaliu sudarė lietuviško paminklo statymui komitetą: pirm. — Romualdas Bielkevičius, vicepirm. — Eligijus Sužiedėlis, sekretorė — Stasė Gofensienė, iždininkas — Doris Fralick, korespondentė — Lillijan Aleco ir paminklo kūrėjas — Juozas Stašaitis. Talkininkais liko Veronika Bizinkauskienė, Pranė Bumilienė, Pranas Čepkauskas, Juozas Dabrėga, Robertas Dilis, Diana Dubois, Ona Eikinienė, Stasys Eiva, Anna Ferrini ir William Pribušauskas. Revizijos komisijon įėjo A. Skirius, R. Tamolionis ir M. Tumonis.

Vysk. Daniel Hart, Brocktono apylinkės vyskupas, vysk. Paulius Baltakis, O.F.M. Vyskupas lietuviams išeivijoj, Šv. Kazimiero liet. parap. Brocktone klebonas kun. Petras Šakalys, kun. Antonijus Jurgelaitis, O. P.,Providence, seselė Marija Rūta Daugininkaitė, Jėzaus Nukryžiuotojo vienuolyno generalinė vyresnioji ir visų lietuviškųjų organizacijų Brocktone pirmininkai sudaro garbės komitetą.

Paminklą mūsų tautos broliams ir sesėms, žuvusiems Sibiro tremtyje, partizanų, kovose dėl tikėjimo ir tautos meilės nukankintiems pagerbimui, suprojektuotą inž. Juozo Stasaičio, Paminklo statymo komitetas numatė pastatyti prie Šv. Kazimiero bažnyčios iš Ames gatvės pusės.

Šių metų balandžio 30 d. šiam paminklui statyti buvo prakasta žemė. Vysk. Pauliaus Baltakio, kleb. kun. Petro Šakalio, komiteto paminklui statyti pirmininko Romualdo Bielkevičiaus ir adv. William Pribušausko, Brocktono miesto koms., Lietuvos Vyčių ir lietuvių klubo valdyboje veikėjo. Darbštaus paminklui statyti komiteto dėka liepos mėn. paminklo statymo darbai sėkmingai vyksta. Paminklas bus septynių metrų aukščio, jo viršūnę puoš tautiniais motyvais žvilgantis kryžius.

Bažnyčios prieangyje bus įmontuota bronzinė lenta, kurioje įrašys visus geradarius ir garbės rėmėjus. 1990 m. birželio mėnesį susirinksime šios statybos užbaigtuvėms. Tada bus numatytas paminklo pašventinimas ir džiaugsmo iškilminga puota — visai lietuvių parapijai, garbės ir paminklo statymo komitetui su svečiais.

Į ši prasmingą paminklo statymo darbą jungiasi visi Brocktono lietuviai ir organizacijos. Statybos išlaidos bus nemažos. Paminklo statymo komitetas laukia dosnaus parapiečių atsiliepimo, kad šis mūsų rankomis bei aukomis statomas tikėjimo ir laisvės simbolis visai apylinkei liudytų mūsų tautos gajumą ir solidarumą.

E. Ribokienė

OPEROS ŽVAIGŽDĖ MARYTĖ GRĮŽO

Birželio 24 d. iš okupuotos Lietuvos laimingai grįžo operos solistė Marytė Bizinkauskaitė-Bildienė, sėkmingai šešias savaites koncertavusi Lietuvoje. Brocktone tėvų namuose jau jos laukė „minia" giminių, tai pasiilgęs vyras Petras Bilda, dukrelė Viliutė, tėvas dr. Petras Bizinkauskas, mama Veronika, broliai Petras, Andrius ir Povilas ir sesuo Verusėlė. Dar teta — Nukryžiuotojo Jėzaus seselių vyresnioji Alena Ivanauskaitė. Taip pat kaimynai.

Marytė Bildienė Vilniaus ir Kauno akademiniuose operos ir baleto teatrų pastatymuose atliko Madam Butterfly (G. Puccini) — Buterfly rolę ir Bohemoje (G. Puccini) — Musetta's rolę. Marytė dalyvavo surengtuose koncertuose: Menininkų rūmuose Palangoje, Druskininkuose ir kitur. Ji dainavo akompanuojant pianistui Povilui Jaraminui ir su smuikininkuvirtuozu Gediminu Dalinkevičium, o taip pat su Kauno kameriniu orkestru.

Vilniuje ji sužinojo Vilniaus ir Kauno operų lankytojų nusistatymą: neploti ir neatsistoti dainininkams iš „brolišku" respublikų, nors jie būtų ir geriausi. Tačiau Marytei, spektakliui pasibaigus, publika atsistojo, plojo, šaukė ir mėtė gėlėmis daugiau, kaip 17 minučių. Įteikė daugiau kaip tūkstantį rožių ir visą sceną apklojo gėlėmis. Anot jos: „Aš niekuomet nebuvau tokia laiminga, kaip dabar. Aš dainavau Metropolitan operoje, New Yorke, Toronto operoje, Kanadoje, Chicagos ir studijavo konservatorijoje.

Vokiečių filosofas Goethe pasakė, kad „talentas yra gimęs ir jo niekas negali atimti, o taip pat jokia mokykla jo negali įdiegti, jei žmogus jo neturi". Vilniaus operos išleistoje brošiūroje pareikšta: „Marytė Bizinkauskaitė-Bildienė parvažiavo namo".

V. Senūta

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY (USPS-161000)

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of Legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL.

Subscription Rates: $70.00. Foreign countries $70.00

Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesiunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokestį, atžymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	½ metų	3 mėn.
U.S.A.	$70.00	$40.00	$25.00
Kanadoje (U.S.A. dol.)	$70.00	$40.00	$25.00
Užsienyje (U.S.A. dol.)	$70.00	$40.00	$25.00
Savaitinis (Šešt. pried)	$40.00	$25.00	

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.

• Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00; šeštadieniais nedirba.

• Redakcija straipsnius taiso savo nuožiūra. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Juos grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiunčiamos gavus prašymą.

DR. VIJAY BAJAJ, M.D., S.C.
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — VIDAUS LIGOS IR ODOS CHIRURGIJA
(Augliai nuimami kabinete)
Priklauso Holy Cross ir Christ ligoninėms
2434 W. 71 Street, Chicago
Tel. 434-5849 (veikia 24 val.)
Pirm., antr., ketv., penkt. nuo 12 iki 6 v.v.

Ofs. 735-4477;
Rez. 246-0067; arba **246-6581**
DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
SPECIALYBĖ — NERVŲ IR EMOCINĖS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — AKIŲ LIGOS
3900 W. 95 St.
Tel. 422-0101
Valandos pagal susitarimą

DR. ALGIRDAS KAVALIŪNAS
Specialybė vidaus ir kraujo ligos
Nechirurginis išsiplėtusių venų ir hemoroidų gydymas
5540 S. Pulaski Road. Tel. 585-2802
Valandos pagal susitarimą
Penkt., antr., ketv. ir penkt.
Reikalui esant atvažiuoju ir į namus

DR. JOVITA KERELIS
Dantų Gydytoja
2659 W. 59th St., Chicago, IL
Tel. 476-2112
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL.
Tel. 598-8101
Val. pagal susitarimą

Tel. kabineto ir buto: OLympic 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1 iki 8 val vak.
išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. popiet

DR. PETRAS V. KISIELIUS
DR. EUGENE McENERY
DR. JAMES BURDEN
INKSTŲ, PŪSLĖS IR PROSTATOS GYDYMAS BEI CHIRURGIJA
155 N. Michigan Ave., Suite 324 Ir 5635 S. Pulaski Rd., Chicago, IL
Tel. 565-2960 (veikia 24 val.)
Valandos pagal susitarimą

DR. IRENA KURAS
KŪDIKIŲ IR VAIKŲ LIGOS
SPECIALISTĖ
MEDICAL BUILDING
3200 W. 81st Street
Kabineto tel. RE 7-1166;
Rezid. 385-4811

Dr. Tumasonio kabinetą perėmė
DR. S. LAL
SPECIALYBĖ — VIDAUS LIGOS
2454 W. 71st Street
434-2123
Pirm. 2-7. Antr. ir ketv. 9-12. Penkt. 2-7

Kab. tel. LU 5-0348; Rez. PR 9-5533
DR. FRANCIS MAŽEIKA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4255 W. 63rd St.
Val. pagal susitarimą: pirm. ir ketv. 12-4 6-9; antr. 12-6, penkt 10-12, 1-6.

Kab. tel. 471-3300; rez. 442-8297
VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave., Chicago, Ill. 60652
Pirm., antr., ketv. ir penkt. pagal susitarimą

Cardiac Diagnosis, Ltd.
Marquette Medical Building
6132 S. Kedzie
Chicago, IL 60629
Tel. 436-7700
RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D.
S. PRASAD TUMMALA, M.D.
SURENDER KUMAR, M.D.
Širdies ir Kraujagyslių Ligos
Valandos pagal susitarimą

Namų 584-5527
DR. ALGIS PAULIUS
ORTOPEDINĖS LIGOS CHIRURGIJA
6132 S. Kedzie, Chicago, Ill.
Tel. 925-2670
1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120
Tel. 742-0255
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. 598-4055
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS
(Kalba lietuviškai)
OPTOMETRISTAS
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir „Contact lenses"
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

Dr. Tumasonio kabinetą perėmė
T. RAMA, M.D.
Specialybė — Chirurgija
2454 West 71st Street
Tel. 434-1818 — Rez. 852-0889
Val.: pirm.; antr. ketv. ir penkt.
3 iki 7 v.v. Tik susitarus

DR. ANTANAS G. RAZMA
Specialybė — Vidaus ir plaučių ligos
2636 W. 71st. St., Chicago, Ill.
Tel.: 436-0100
11800 Southwest Highway
Palos Heights, Ill. 60463
(312) 361-0220 (312) 361-0222

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PŪSLĖS IR PROSTATO CHIRURGIJA
2656 W. 63rd Street
Val.: antr. 1-4 v. p.p. ir ketv. 2-5 v. p.p.
Šešt. pagal susitarimą
Kabineto tel. 776-2880, rez. 448-5545

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
Specialybė — Vidaus ligų gydytojas
Kalbame lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. 585-7755

GUB. THOMPSON NEKANDIDATUOS

R. Thompson pareiškė, kad jis nebekandidatuos į gubernatoriaus postą 1990 m. rinkimuose. Jis jau išbuvo gubernatoriumi keturis terminus — ilgiau, negu bet kuris kitas. Thompson yra respublikonas. Į gubernatoriaus vietą minimi kandidatai Illinois valst. sekretorius Jim Edgar ir dabartinis vicegubernatorius George Ryan.

Turtinga Argentina

NETURTINGŲJŲ VALDŽIOJE

Po kelerių metų radikalų — liberalų valdymo ir priėjimo prie ekonominės krizės ir visiško susmukimo perėmė valdžią vadinami peronistai. Naujasis prezidentas Carlos Saul Menem, spalvingas politikas, liepos 8 d. prisiekė kaip naujas valdžios žmogus ir savo kalboje pabrėžė, kad jis pasuks atgal dienos puslapius. Jis priminė ekonominę krizę, kad turtingas kraštas pergyvena badą ir nedarbo nelaimę, kad reikia taisyti tai, kas netolimoje praeityje ir anksčiau buvo sugadinta. Jis prisiminė savo pirmtaką Raul Alfonsiną, buvusį prezidentą, taip pat ir kariškius, kurie šiuo metu yra paleisti iš tarnybos arba susodinti kalėjimuose. Jis taip pat priminė ir Falklando-Malvinas salas, kurios yra pietuose ir seniai anglų valdomos.

Emigranto siro sūnus Carlos S. Menem karštai pasisako už gyvenimo pataisymą, už ekonominės krizės ir nedarbo klausimo išsprendimą. Bet jis nutyli priemones, kurias panaudos, kad blogas gyvenimas pasikeistų. Juan Peronas valdė du kartus Argentiną, įkūrė peronistų partiją, kurion sutelpa nuo kraštutinių dešiniųjų iki kraštutinių kairiųjų, net komunistų. Mirė jis prezidentaudamas antrą kartą ir savo žmonai Izabelitai paliko visą valdžią, bet nesudarė peronistams tikros programos. Peronistai šiuo metu eina Perono vardu kaip jo partija.

Nereikia manyti, kad Carlos Saul Menem bus antras Peronas, turįs įtaką masėms savo sugestyviomis kalbomis, savo apgaule ir savo diktatorišku valdymu. Užtat buvęs prezidentas Raul Alfonsin anksčiau atidavė valdžią naujai išrinktam prezidentui. Jis perdavė mėlynai baltą juostą, žyminčią prezidento galią, palydėjo ji į vadinamą Casą Rozadą (prezidentūra). Jis užėmė valdžią ir pasakė kalbą tautai, laukiančiai geresnės valdžios. Ar ji bus geresnė, kai perėmė peronistų dabartinis vadas Carlos Saul Menem, 58 metų amžiaus, buvęs gubernatorius, tai klausimas, kurio niekas dar negali atsakyti.

*

Juan Domingo Peron, nuvertęs buvusią valdžią, paėmęs į savo rankas visą civilinę ir karišką vyriausybę, pasiskelbęs bemarškinių vadu, Argentiną, turtingą šalį, valdė kartu su žmona Eva Peron, populiariai vadinamą Evita (Jievutė). Nors prieš ji buvo keli pasikėsinimai, bet jis atsilaikė, paimdamas įkaitais kariuomenės vadus, kartais net ir civilius laikomus oponentais. Kai mirė jo žmona Eva, jis dar labiau pradėjo persekioti savo priešininkus, persekioti katalikus, dar labiau dėtis darbininkų ir „bemarškinių" vadu. Tada ji nuvertė kariuomenė, pasiėmusi visą valdžią ir jam leidusi išvykti iš krašto.

Peronas kurį laiką gyveno Venecueloje, paskui Ispanijoje, kur vedė Izabelę, vėliau padarytą viceprezidente, kai jam buvo leista grįžti ir dalyvauti rinkimuose. Jis buvo išrinktas prezidentu. Senatvė ir ligos jam jau neleido taip išsitiesti, kaip anksčiau. Jis buvo išnaudojamas savo ministerių, kurie jo vardu darė įvairius viešus nusikaltimus, kol jis mirė.

Po jo mirties valdžią perėmė viceprezidentė jo žmona ispanė Izabelita. Ją dar labiau išnaudojo ministeriai, nes ji nebuvo pasiruošusi valdymui ir neturėjo tam sugebėjimų. Tada vėl kariuomenė įsikišo ir nuvertė jos valdžią, ją pačią uždarė izoliacijoje, visą valdymą pavedė tik kariuomenės išrinktiems generolams. Ir jie vienas kitą vertė, neva pavaduodami ir neva perimdami tautos auklėjimą ir priežiūrą.

Generolų valdymas Argentinai nebuvo laimingas. Jie persekiojo visus, kurie priešinosi jų valdžiai, ypač buvusius peronistus ir besireiškiančius komunistus. Kariuomenės valdžios persekiojimas, vykdomas slaptai, padarė Argentinoje daug priešų, ypač priešinosi moterys, kurių vyrai ar sūnūs prapuolė nežiniomis. Blogiausia, kad tie valdantieji generolai nepasiruošę įsivėlė į karą su Anglija dėl Falklando-Malvinų salų. Jie pralaimėjo net savo šalilninkų rėmimą ir turėjo paskelbti civilinės valdžios rinkimus. Tada vėl atėjo radikalai su Raul Alfonsinu priešakyje. Jų valdžia pradžioje buvo gera, bet nemokėjimas tvarkyti ekonomijos ją pažemino.

*

Argentina yra turtingas kraštas — pilni laukai gyvulių, kuriuos gali paruošti mėsai, turi alyvos šaltinių, įvairių mineralų, kalkinės skaldos. Tik reikia tą visą išnaudoti, panaudoti krašto pramonei, parduoti svetimiems kraštams. Parduoti savo prekes reikia patiems paieškoti rinkų, pristatyti pardavimui ne svetimais, bet savais laivais.

Taip buvo daroma antrojo karo metu, tuoj po karo ir kurį laiką vėliau. Argentina nesugalvojo, kad ji yra tolimiausias kraštas Pietų Amerikoje ir negali konkuruoti nei su Jungtinėmis Amerikos Valstybėmis, nei su Kanada. Bet kai kas valdžios priešakyje sėdi, kaip Peronas, vėliau radikalai, norėjo būti dideli ir galingi, norėjo parduoti savo prekes, neskaitydami tolio ir pristatymo. Blogiausia, kad mėsą pradėjo pristatyti svetimais laivais, žibalo šaltinius patys naudoti nesėkmingai.

Tai pajuto pats Peronas, pajuto ir karinės valdžios, kurios su pertraukomis valdė po civilinių vyriausybių nuvertimo. Neleisdami laiku rinkimų, įsigijo priešų net tik viduje, bet ir kituose kraštuose. Su kaimyniniu Uruguajumi, su Brazilija lengvai susipyko, manydami, kad mažą Uruguajų ar net didelę Braziliją paklupdyti savo prekių nedavimu ir diplomatinių ryšių sumažinimu. Tai pakenkė pačiai Argentinai, kai jos valdžia — civilinė ar karišką — nemokėjo pajusti savo tikrosios būklės, pasaulio ekonomijos reikalavimų, savo išteklių panaudojimo krašto ekonominiam lygiui kelti.

Ar dabar naujas prezidentas Carlos Saul Menem, remdamasis peronistais, kurie jau nėra tokie kaip Perono laikais, pajėgs pataisyti ekonominę būklę, turtingą kraštą išnaudoti savo reikalams, pakelti darbininkų sąlygas, kad ne tik dirbtų, kaip jis savo kalboje sakė, bet kad ir uždirbtų savo šeimas išlaikyti ir gyvenimo lygiui kelti?

Dabartinę krizę jautė visas kraštas. Iš darbo ir maisto neturėjimo buvo plėšiamos net krautuvės ir fabrikai. Bet ar naujas prezidentas su nauja valdžia pajėgs turtingą kraštą atvesti į gerą kelią, tai klausimas, kurio atsakymo dar laukiame.

P. S.

POGRINDŽIO KOVOTOJAI PARTIZANAI, NE BANDITAI

Jie kovojo už Lietuvos nepriklausomybę

IGNAS MEDZIUKAS

Stalininiam laikotarpy sovietų istorikai (įskaitant ir ok. Lietuvos) turėjo prisitaikyti prie viską triuškinančios Kremliaus politinės mašinos direktyvų ir registruoti faktus taip, kad būtų pateisintos valdančiosios klikos piktadarybės. Jei iš viršaus jiems buvo sakoma, kad du ir du yra penki, o ne keturi, jie nerdamiesi iš kailio turėjo surasti formulę tam įrodyti. Individui buvo paneigtas be koks logiškas galvojimas, nes už jį galvojo Maskvoje sėdintieji aparačikai. Tik dabar, vykstant persitvarkymui, istorijos dėmės, kurias kai kas vadina baltomis, kiti kruvinomis, atgauna tikrą interpretaciją.

Jei anksčiau išeiviai, keliantys nepriklausomybės mintį, buvo pravardžiuojami vaduotojais, tai dabar „vaduotojais" vadinami tie, kurie gyrėsi Lietuvą ir kitus Pabaltijo kraštus išvadavę iš visko, kad vargšui lietuviui jau neliko vietos tėvynėje, o buvo vežamas į poliarinę sritį sunaikinimui. „Į Lietuvą atėjo „vaduotojai", išėję teroro mokyklą Rusijoje, okupantai visur vienodai elgiasi. Tai liudija ir Afganistano įvykiai" (M. Laurinkus „Mes turime sakyti tiesą", Gimtasis kraštas Nr. 4). Ir toliau tas pats M. Laurinkus sako, kad pokary vykęs pasipriešinimas buvo iššauktas genocido. „Tačiau kur žmogui pasislėpti, kai jis ir jo šeima terorizuojama? Kodėl iš vyresniosios kartos atimama teisė ginti jų pačių iškovotą Lietuvos nepriklausomybę"? O istorikas L. Truska šias mintis praplečia, sakydamas: „Juk ne mes 1939-1940 m. atėmėme iš kitų, o iš mūsų buvo atimta valstybė. Ir ne lietuvių kalba nustelbė kitas, ji pati buvo baigiama išstumti iš visuomeninio gyvenimo savo pastogėje. Ne kitų tautų, o mūsų pačių istorijai nebeliko vietos Lietuvos TSR mokyklų programose" (Komjaunimo tiesa Nr. 12).

Labai įdomių minčių buvo pareikšta Lietuvos rašytojų sąjungos ir MA Istorinio instituto partiniam susirinkime balandžio 4 d., aptariant temą „Pokario Lietuva: visuomenės ir literatūros situacija (*Literatūra ir menas* nr. 16).

Ar buvo pilietinis karas?

Lietuvoje keičiasi pažiūros į miško brolius, kurie oficialiai buvo vadinami banditais. Ginkluotas pasipriešinimas vyko beveik 10 metų. Tai nebuvo pilietinis karas, kaip kas jį norėjo ar galbūt ir dabar nori pavadinti. Pasipriešinimas buvo prieš totalitarinę stalinizmo sistemą. Kaip galima jį traktuoti kaip pilietinį karą, jei svetima kariuomenė įvesta į kraštą ir jo nepriklausomybė karine jėga panaikinta? Pilietinis karas yra tada, kai vyksta kova valstybės viduje ir kai dvi priešingos jėgos kovoja dėl valstybės valdžios arba kai didelė dalis gyventojų sukyla prieš legalią valdžią ar santvarką. Pokario Lietuvoje taip nebuvo. Tik remiantis stalinistinės sistemos melaginga interpretacija, pripažįstant, kad lietuvių tauta legaliu keliu įsijungusi į Sovietų Sąjungą, galima būtų vadinti pilietinu karu. Bet šis faktas jau seniai atmetamas kaip neturįs jokio legalaus pagrindo.

Į pogrindžio kovas Lietuvoje buvo įsijungę apie 50 tūkstančių žmonių; maždaug 20 tūkstančių buvo aukų. Daugybė suimtų, nuteistų ištremtų. 1944-1947 m. iš pogrindžio kovotojų atimta 2540 kulkosvaidžių, kas atitinka dviejų divizijų apginklavimui. Istoriko H. Sadžiaus išvada — lemiamą vaidmenį pasipriešinimo kovai palaužti atliko ne liaudies gynėjai, bet reguliarūs vidaus reikalų kariuomenės (taigi okupacinės) daliniai, kurių Lietuvos teritorijoj buvo dvi NKVD divizijos.

Ar tai buvo banditizmas?

Istorikas L. Truska pokario laikotarpį Lietuvoje ir kituose Sovietų užimtuose kraštuose prilygina XVII amž. pabaigos ir XVIII amž. pradžios laikotarpiui, kai Lietuvoje siautė badas, maras ir karas. Pasipriešinimo ir represavimo laikotarpis buvęs trumpas. Pasipriešinimas Lietuvoje oficialiu požiūriu buvo vadinamas banditizmu, o jo dalyviai banditais. Bet toks terminas, istoriko nuomone, visai netikslus. Banditai — kriminaliniai nusikaltėliai. Pogrindžio kovotojų programa buvo atkurti buvusią nepriklausomybę.

L. Truska, remdamasis statistiniais duomenimis, atmeta ir klasių kovos pobūdį. Imdamas bendrą skaičių šeimų, ištremtų ryšium su banditizmu ir pogrindžio kovomis, tų šeimų 57 proc. turėjo ūkius mažesnius kaip 20 ha žemės, taigi buvo smulkūs bei vidutiniai ūkininkai; 19 proc. turėjo nuo 20 iki 30 ha žemės, tai irgi tik vidutiniai, ir jei žemė buvo prastesnės rūšies, vertėsi labai sunkiai; 16 proc. nuo 30 iki 50 ha, tai pagal žemės plotą jau buvo laikomi turtingesni, ir tik 6 proc. turėjo daugiau nei 50 ha. Taigi daugumas šeimų, ištremtų už neva ryšius su pogrindžiu, buvo smulkūs ir vidutiniai ūkininkai (valstiečiai). Tai ir šis argumentas yra už tai, kad nelogiška būtų vadinti pokario pasipriešinimą klasių kova. Tad, remiantis istoriko L. Truskos pateiktais įrodymais, pasipriešinimas buvo rezistencija prieš okupantą, o jo kovotojai — partizanai, o ne banditai, kaip stalininis terminas jiems buvo duotas. Jų tikslas buvo atkurti nepriklausomą Lietuvą, tai gal, anot Truskos, atskirti juos nuo raudonųjų partizanų, tektų vadinti baltaisiais. Su 7 ar 8 tūkstančiais liaudies gynėjų (stribų) partizanai būtų susidoroję labai greitai.

Ar kova buvo prasminga?

Ar pokario pasipriešinimo kova, neturint aiškių perspektyvų sulaukti efektyvios užsienio pagalbos buvo prasminga? Daugelis mano, kad ši kova buvusi beprasmiška ir beviltiška, nes tomis aplinkybėmis atrodė jokių galimybių nebuvo ją laimėti. Rašytojas J. Aputis, oponuodamas L. Truskai, kurio nuomone pogrindžio kovotojams nebuvo jokių perspektyvų laimėti, sako: „Tikėtasi, kad bus karas"... Ir toliau: „... jeigu nebūtų pokario kovos, į visas likusias tuščias sodybas, būtų atvažiavę Ivanovai, Aleksandrovai gyventi. Ir valstybinės kalbos šūksmas būtų pasigirdęs, ko gero, pirmiau iš kaimo negu iš miesto"...

Įjungimo parodija

Kai 1940 m. birželio 15 Lietuva buvo okupuota Raudonosios armijos, daugeliui lietuvių buvo didžiausias smūgis. Net kai kurie ir seimo nariai komunistai netikėję, kad Lietuva bus įjungta į Sovietų Sąjungą. Istorikas R. Čepas sako, kad stalininių represijų apimtis daug ką pasiskolino iš carinės Rusijos. Už dalyvavimą 1863 m. sukilime iš Lietuvos ir Gudijos buvo represuota tik 10 tūkstančių žmonių. Karo teismas Lietuvoje nuteisė mirties bausme 86 asmenis. Istorikas klausia „Kuo pateisinti 1941 m. trėmimus iš Pabaltijo?" Jis iškelia susidorojimus su politinais kaliniais Rainiuose ir Pravieniškėse, nurodydamas, kad tokie žiaurumai kėlė pasipriešinimo dvasią, nes daugelis galvojo — geriau žūti savojoj žemėj, negu Sibiro tundroje. 1944 m. gruodžio mėn. per Kalėdas Raudonoji kariuomenė įvairiose Lietuvos vietose sudegino daug kaimų. Tai baisus teroras prieš okupuoto krašto gyventojus, kuris buvo vykdomas iš anksto suplanavus. „Mėginimas klasių kovos aštrėjimo mitą pakeisti pilietinio karo mitu nėra pagrįstas. Iš vienos pusės — dvi NKVD divizijos, pasienio pulkai, čia pat — Kaliningrado sritis, Baltarusijos armijos daliniai. Iš kitos pusės — paprasti valstiečiai, laukuose susirinkę ginklus" — samprotauja istorikas R. Čepas.

Kova prieš genocidą

Rašytojo J. Mikelinsko nuomone, Lietuva tada jokio kito pasirinkimo neturėjo. „Iš vienos pusės buvo Hitlerio genocidas, iš kitos — Stalino genocidas". Tuo remdamasis rašytojas daro išvadą, kad ši kova buvo partizaninis pasipriešinimas ir čia pat iškelia klausimus, į kuriuos, jo nuomone, ligi šiol nebuvę atsakyta. „Kodėl po pergalingo karo buvo atnaujinti masiniai trėmimai į Sibirą? Kodėl amnestijos dažnai likdavo tik popieriuje, o išėję iš miško žmonės po tam tikro laiko vėl būdavo suimami? Kodėl taip karštligiškai buvo vykdoma kolektyvizacija"? Negavus argumentuotų atsakymų, J. Mikelinskas prieina išvadą, kad aukščiausia valdžia buvo suinteresuota, kad kuo daugiau lietuvių būtų išžudyta. Čia kaip tik pasitvirtina M. Suslovo posakis, kad bus Lietuva, bet nebus lietuvių. Ir tai buvo vykdoma. Viešai aikštėse buvo guldomi nukauti ir sužeisti partizanai, kuriems ant kaktos buvo išpjauti Gedimino stulpai. Visa tai kaupė didelę neapykantą okupantui ir jo talkininkams. Pagaliau pogrindžio kovotojai griebėsi ginklo, nes neturėjo kitos išeities, nes čia kova už gyvybės ir laisvės pratęsimą. Yra žinoma daug faktų, kad pasipriešinimas buvo tyčia provokuojamas. Galbūt tuo norėta pateisinti žiaurias represijas.

Susitinkant su dr. Vytautu Landsbergiu New Yorke liepos 6 d. Kultūros Židinyje. Kalba dr. J. Kazickas, prieky sėdi kun. L. Andriekus, Gintė Damušytė, A. Kazickienė, G. Landsbergienė, vysk. P. Baltakis.

Nuotr. **Vyt. Maželio**

SKAIDRUPELIO RŪPINTOJĖLIS

Apysaka iš partizanų kovų meto

J. VIZBARAS-SŪDUVAS

5

— Vaikeli, dar neperrinkai uogas, o jau temsta, — subarė užsisvajojusią dukterėčią Šiaurienė.

— Močiute, nepyk!... tikrai užsisvajojau, kažką užsigalvojau, pamiršau ir avietes. Galvojau apie Vincą Kiaunę — koks jis geras ir draugiškas, paslaugus padėti. Kaip gera būtų tokį turėti vyru...

— Štai, tau martuke ir pyragas!? Dar pienas nenudžiūvo nuo lūpų, o jau svajoja apie vyrą!... Argi tau jis, Zabele?!... Tu našlaitė, neturi nei kraičio, nei pinigų, nei turtingų giminių. Tegu Vincas ir ne iš pasiturinčių, bet vyras apsukrus, darbštus. Žiūrėk, jau ir sau namą pasistatė! Nedaug tokių, kaip Vincas Kiaunė, surasi apylinkėje. Žino jis ir savo vertę, o mergų aplink jį sukinėjasi visas pulkas. Nemanyk, kad tik tu viena apie jį svajoji! Turi dar daug laiko, Zabele, suspėsi pasikarti ant vyro kaklo, apsikrauti vaikais — tokia yra mūs moterų dalia. Pirma išmok siuvėjos amato. Tada, kai turėsi užsiėmimą ir centą kišenėje bus laikas ir apie ateitį pagalvoti, — mokino giminaitę Šiaurienė, nenorėdama galbūt prarasti draugės ir pagelbininkės.

— Močiute, ir Vincas manimi domisi. Susitikdamas visada pakalbina, pagiria mano storas kasas, suknelę. Mokyklos vakarėlyje jis mane pašokdino. Aš Vincą labai... gerbiu...

— Atnešk iš lauko stiklines. Pakabinau ant tvoros, kad pradžiūtų. Puodas jau užvirė, dėsime uogas žiemai. Nėra laiko tuščiom kalbom laiką gaišti, — pyko močiutė.

— Kaip apsidirbsime, vakare, močiute, papasakosi apie Skaidrupelio Rūpintojėlį. Buvai pažadėjus, grįžtant iš avietyno, ar ne, Močiute?

— Gerai, gerai — papasakosiu, tik išmesk iš galvos Vincą. Geriau dažniau nubėk prie Rūpintojėlio pasimelsti už mirusią mamą, tai būsi man gera mergaitė.

— Aš, močiute, ten dažnai nueinu. Meldžiuosi ir už jus ir mamytę. Jūs man tokia gera....

— Dabar nunešk, dukrele, aviečių stiklines į rūsį ir sustatyk jas lentynoje prie lango. Aš paruošiu vakarienę.

— — —

Vasaros nakties miško pasaka gaubė pakelės bakūžėlę. Pušų viršūnėse skambėjo girios vieversėlio — Ligutės giesmės aidai, pelėdų šūkavimas, apuokų juokas. Iš Eželėlio durpyno pelkės varlių kurkimas, baublių ūbavimas ir lakštingalų trilės jungėsi į vieną ištisinę miško garsų simfoniją. Senoji Šiaurienė įžiebė žibalinę lempą, balta lino drobule uždengė stalą vakarienei.

— Močiute, ar eisime dar kartą aviečių rinkti: šiemet jų tiek daug ir tokios gražios, — pakalbino vakarieniaudama Izabelė senutę.

— Neturime daugiau ir cukraus. Tai kur, vaikeli, jas dėsi surinkusi? Avietė tai ne bruknė, ar spanguolė — greit genda kirmyja. Tai kur dėsi surinkusi, tik darbu apsidžiaugsi? Geriau palauksime ankstyvųjų grybų. Raudonviršius, kazlėkus, kelmučius perka ir germanai Jūrėje. Rytoj, grįždama iš siuvėjos, užeik į krautuvėlę — gal ir cukraus bus atvežę?...

— Užeisiu, močiute, visada užeinu. Ir man reik adatų, siūlų, jau baigiasi ir druska... bet, močiute, einant į namus pažadėjai papasakoti apie Skaidrupelio Rūpintojėlį. Sakei, kad jis kryžkelėje stovi jau šimtas metų. Tai koks geras žmogus ji tokį tvirtą pastatė?

— Nugi taip, dukrele,... seni tai buvo laikai, kitoki ir žmonės buvo, vaikuti!... Prisimenu buvau aš maža mergaitė, jaunesnė, kai tu dabar. Pasiimdavo mane mama, eidama į girią baravykų pasirinkti, barščiai su baravykais, lašinukais paspirginti... o-hooo! Pati žinai, koks skanumas! O kokia tada buvo giria, Zabute!... Medžiai, pušys debesis viršūnėmis rėmė, tanki ir tamsi, tik ošia, liūliuoja, skamba paukštelių giesmėmis. Upelių krantai apaugę krūmais, riešutynais, šermukšnynais sunku buvo praeiti, prasimušti į miško aikšteles, o jose aibės visokių grybų. Ištisais tiltais augo baravykai, umėdės, voveruškos, raudonviršiai. Atsisėdi ir iš karto pilna pintinė! Tai ne dabar — kojas išmini, kol surandi baravykėlį, umėdėlę. Koks dabar čia miškas — tik kelmai, kelmai, krūmų priaugę kirtimai, jaunos pušelės kur ne kur po smiltyną nusibarstę, tai kur tarp jų rasi grybą? Ne tie jau laikai, vaikeli! — porino senutė, praeitus laikus minėdama. — Aa-a... teiravaisi apie Rūpintojėlio koplytėlę. — Būčiau vėl pamiršusi... Sena jau mano galvelė, vaikuti. Pasakojo apie Rūpintojėlį man mama: ji, čia gyvendama, žinojo visokius anų laikų nutikimus, pažino žmones ir girią. Kaip ji man sakė, taip ir tau sakau. Koplytėlę pastatė garsus to meto meistras-kalvis Silvestras iš Višakio. Ten, kur Skaidrupelis įteka į Višakį, meistras Silvestras turėjo savo kalvę. Žmonės Eželėlio pelkėje rinkdavo geležies rūdą. Kalvis Silvestras ją išdeginęs į geležį, dirbdavo žagres, noragus, kirvius, kaustė ūkininkų vežimus.

(Bus daugiau)

Į ATEITĮ ŽVELGIANT

DR. A. STATKEVIČIUS

Žmonija gyvena jau labai seniai. Tačiau jos gyvenimas ir dabar yra labai panašus į seną ir paliegusį, niekad laimės neradusį elgetą, kuris, kankinamas neaiškių ligų, niekaip neužgydomų žaizdų, dejuodamas ir šlubas, keliauja iš niekam nežinomos praeities į taip pat nežinomą ir gražios vilties neteikiančią ateitį.

Dar Antrojo pasaulinio karo metu prancūzų lakūnas humanistas Saint-Exupery žmogaus kelių klausimą laikė pagrindiniu visų laikų klausimu. „O į šį klausimą, teigė jis, nesiūloma jokio atsakymo. Ir man atrodo, kad mes žengiame į juodžiausius pasaulio laikus" („Sent Egziuperi", V., 363 p.).

Pagal jį, ateities pasaulis bus toks, kokias moralines savybes išsiugdys žmogus. O jos tebėra nedžiuginančios. Todėl žmonija toliau tebėra amoralios prievartos, atviro plėšikavimo bei paties įžūliausio begėdiškumo eroje, kurioje savo gyvybę, teisėtą nuosavybę, garbę ir laisvę įmanoma apginti tiktai fizinės jėgos pagalba. Todėl visai nenuostabu, jei pasaulis yra prifarširuotas kiekvienu momentu kruvinai grumtis pasiruošusių karinių armijų, aprūpintų pačia moderniausia žudymo naikinimo priemone. Laikraštis „Izvestija" (1985.X.15 d.) rašė: „Dabar pasaulyje sukaupta ginklų tiek, kad įmanoma 56 kartus branduolinės beprotybės ugnyje sudeginti kiekvieną Žemės gyventoją". O tuo tarpu „besivystančiose šalyse nuo bado ir ligų kasmet miršta 700,000,000 vaikų" („Vakarinės naujienos", 1986.XI.27). Nė kiek negeresnė būklė ir dvasinio gyvenimo srityje: vietoje vieno, gėrio kainą turinčio įsitikinimo, egzistuoja tūkstančiai su blogio kokybės ženklu.

Seniai jau visiems nusibodo netikri žodžiai ir dirbtiniai veidai. O taip pat nieką nedžiuginanti, protingumu nugrimuota aiški beprotybė, iliuziniški idealai, aukščiausius postus užimančių žmonių mąstymo siaurumas, begaline konfliktų virtine tapęs gyvenimas.

Praeityje labai aukšto lygio išminčių buvo ne vienas. Yra jų ir dabar. Tačiau žmonija į ateitį skuba ne išminčių nurodytu keliu, bet labai aiškiu sveiko proto priešų keliu. Vieno tvirto ir patikimo atramos taško neturėdama, žmonija susiskaldė ir sunkai randa bendrą kalbą. Dažniausiai garbinama tai, ko reikėtų vien gėdytis. Dauguma gruzinų aukščiausio laipsnio didvyriu tebelaiko Staliną, masė vokiečių — Hitlerį, o rusai — Leniną. Jau vien iš to galime spręsti koks yra tų dabartinių jų garbintojų moralinis veidas.

Seniai yra pasakyta nemaloni tiesa, teigianti, jog piliečių dvasinis dydis yra atvirkščiai proporcingas jų valstybės didumui. Toks yra vienas iš patologinių socialinio gyvenimo dėsnių. Dabarties pasaulyje jis yra gal labiausiai būdingas „didžiajai" rusų tautai, beviltiškai mėginančiai išsaugoti pražūtin slystančią carų sukurtą kolonijinę imperiją.

Pažvelkime į rusų disidentų vado Andriejaus Sacharovo įsitikinimus. Kai A. Sacharovas buvo paklaustas, ar Latvijai, Lietuvai ir Estijai turėtų būti suteikta nepriklausomybė, tai jis atsakė: „Yra pavojinga duoti jiems daugiau laisvės, bet tą laisvę paneigti yra taip pat pavojinga". Tai Sacharovas kalbėjo Sussex ir Oksfordo universitetuose, kurie jam suteikė garbės daktaratus" („Draugas", 1989.VI.23). Kaip matome ne visuomet garbės verti tie, kurie garbinami kaip dievai. O pasaulio likimą beveik visais amžiais tvarkė kur kas mažiau moralūs žmonės už A. Sacharovą. „Viena iš didžiausių civilizacijos blogybių — tai mokytas kvailys", teigė čekų rašytojas Čapek. Tačiau tas „mokytas kvailys" — tai labai dažnai aukštojo mokslo diplomą turįs, akademiko, prezidento, generalinio partijos sekretorius titulą nešiojąs, bet išmintingumu labai neturtingas subjektas, savotiškas dvasios skurdeiva, psichiniu požiūriu toli gražu nepilnavertis žmogus.

Sovietų Sąjungos liaudies deputatų suvažiavime M. Gorbačiovas sakė: „Reikia pripažinti, kad pertvarkos pradžioje mes toli gražu nepakankamai įvertinome būtinybę atnaujinti nacionalinę politiką. Tikriausiai buvo ir pasivėluota spręsti kai kuriuos neatidėliotinus klausimus" („Tiesa", 1989.V.31). O dabar, praėjus beveik penkmečiui nuo persitvarkymo pradžios, ar toji nacionalinė politika jau pakankamai įvertinta ir atnaujinta? Į tai M. Gorbačiovas atsakė labai aiškiai tokiais žodžiais: „Laikas išryškino, kokia teisinga yra nacionalinė politika, kurią parengė Leninas. (...) Lenino iškeltas nacionalinio apsisprendimo principas buvo ir yra vienas iš svarbiausių komunistų partijos nacionalinės politikos elementų. Juo buvo grindžiamas socialistinis valstybingumas kuriant TSRS" („Tiesa", 1989.V.31).

Leninas nacionalinio apsisprendimo klausimu taip sakė: „Išnagrinėkime teoriškai argumentą: kas yra aukštesnis — tautų apsisprendimo teisė ar socializmas? Socializmas yra aukštesnis" (Leninas, „Raštai", V.,T.27,p.9). Ir šiuo „argumentu" remiantis apsisprendimo teisė buvo likviduota.

Argi tai pačiu akivaizdžiausiu būdu neparodo, ko vertas dabar plačiausiai propaguojamas „naujas mąstymas"? Argi tai neliudija apie to „naujo mąstymo" autorių humanistinį nebrandumą ir stalinizmui būdingą dvasią, apie elementarios visuomenės gyvenimo pagrindų abėcėlės nežinojimą bei nesupratimą esamos padėties, o taip pat nenorą girdėti kitų balsą?

Tame pat liaudies deputatų suvažiavime M. Gorbačiovas tęsė: „Mes privalome visiškai normalizuoti nacionalinius santykius, pašalinti iš jų viską, kas prieštarauja mūsų moralei ir ideologijai, humaniškiems socializmo principams" („Tiesa", 1939.V.31). Iki Gorbačiovo (nuo Lenino laikų) Sovietų Sąjungoje egzistavo formuluotė „Nacionalinis klausimas". O persitvarkymas plačią apimtį turintį nacionalinį klausimą pavertė siaurute „Nacionalinių santykių" formuluote. Kas tai: nesusipratimas, klaida ar nauja piktybiškesnė sąmokslo forma prieš daugiau kaip šimtą pavergtųjų tautų? Nacionalinis klausimas — tai tautinių, ekonominių, teritorinių, teisinių, ideologinių, moralinių, kultūrinių, sportinių ir daugybės kitokių santykių visuma. Nacionaliniai santykiai — tai tiktai vienas siauras klausimas, ištrauktas iš plataus nacionalinio klausimo konteksto.

Taigi taisyklė, kad iš imperialistine pasiutlige sunkiai sergančių rusiškųjų komunistų galima laukti tiktai naujos blogio formos, kas karią piktesnės klastos, pasitvirtino ir čia. Štai kodėl nė Karabacho sritis nebuvo grąžinta Armenijai, štai kodėl ištremtiems, bet reabilituotiems Krymo totoriams nebuvo grąžinta jų tėvynė — Krymas. Tai jau teritorinis klausimas, jau kita plataus nacionalinio klausimo dalis.

„Vergas yra tas, kuris per prievartą turi įvykdyti svetimą valią", rašoma 1972 m. išleistame „Dabartiniame lietuvių kalbos žodyne". Tiktai viena rusų tauta Sovietų Sąjungoje nėra verčiama vykdyti svetimos valios. Tačiau ji yra giliai įklimpusi į savanoriškos vergijos liūną. Ir kol ji pati save arba kol kitos tautos jos iš šio liūno neišvaduos, tol rusų „šviesieji protai" ir toliau nežmoniškumo principą laikys pagrindiniu elgesio principu. To pasėkoje neteisingumas ir toliau bus vadinamas teisingumo vardu, savo priaugančiai kartai mokyklose tautų vergiją ir toliau vadins tautų laisve, o be perstojo vykstančius konfliktus tarp rusų ir ne rusų tautų žmonių vadins taikos vardu.

Apie daugybės pavergtų Sibiro tautų nacionalines teises beveik visai nekalbama nei Rusijos imperijoje, nei laisvajame pasaulyje. Beveik niekam dėl to neskauda širdies. Tuo abejingumu, tuo tylėjimu sunki daugybės tautų vergija buvo savotiškai įteisinta, pripažinta normalumu. Netgi tie, kurių veiklos pagrindinis principas — artimo meilė, taip pat šiems nuskriaustiesiems meilės neparodo.

Tų pavergtų tautų atstovai nuolatos dejuoja ir neturi kam pasiskųsti. Man teko būti už kalėjimo grotų ir lagerio spygliuotų vielų kartu su baškirais, altajiečiais, jakutais, tuviečiais, niencais ir kt. Nors surusintos beveik visų jų pavardės, bet tautinė dvasia labai gyva. Kam teko lankytis Taimyro krašte — tas matė, kad vietiniai gyventojai, keliantis per upę, atsisako sėsti net į tą pačią valtį, kurioje sėdi bent vienas rusas.

Yra žinoma, kad tikroji demokratija yra ne tada, kai laimi dauguma, o tada, kai laimi teisybė. Dabartinė Sovietų Sąjungos demokratija nesiekia nei daugumos, nei teisybės. Svarbiausias tos demokratijos siekimas čia bet kokių priemonių pagalba nuo žuvimo išsaugoti vientisą Rusijos imperiją.

Nuo seno sakoma, kad skęstantis griebiasi ne tiktai už šiaudo, bet ir už kito žmogaus, skandina ir jį. Rusiškieji — tiek baltą, tiek raudoną atspalvį turį — imperialistai, skęsdami dvasiškai ir fiziškai, taip pat griebiasi „už šiaudo" — už demokratijos imitacijos, už mėginimo išsigelbėti, skandinant kaimynines tautas, už neteisingumo ir nežmoniškumo praktikavimo, kurie, netgi paėmus juos visus kartu, bent kiek patikimu atramos tašku būti niekados negali. Gana niūri dabartis ir daugybė liūdnų istorinių faktų kalba, jog Sokrato ironiška pastaba, teigianti, kad batsiuviai savo darbą išmano gerai, o valstybės vadovai — ne, pilnai tebegalioja ir praėjus beveik 2500 metų po jo mirties. Noromis ar nenoromis tenka sutikti su anglų pragmatizmo vadovo teigimu, jog „pasaulis yra tai, ką mes iš jo padarėme".

Burlaivių kapitonai. Iš kairės: Osvaldas Kubilius — Lietuvos, Ž. Drėma — Dailės ir Ignas Miniotas — Audros bei vyriausias žygio kapitonas, šalia — kun. A. Svarinskas.

Nuotr. Vyt. Maželio

KUR ŽENGIA AMERIKA?

VYTAUTAS ŠEŠTOKAS

Visos pasaulio valstybės, nežiūrint kokio kultūros laipsnio yra pasiekusios, įskaitant ir puslaukines tautas, turi savyje kas yra šventa ir gerbtina. Kiekviena valstybė turi savo vėliavas ar insignijas, kurias brangina ir vertina.

Todėl reikia stebėtis, kad Amerikos Vyriausias teismas nubalsavo, kad kiekvienas pilietis gali valstybinę vėliavą niekinti ir deginti.

Amerikos visuomenėje pakilo didžiausia audra prieš šį teismo nuosprendį. Išeinant iš šio sprendimo, atrodo, kad nieko daugiau nepaliko šioje tautoje, kas būtų brangintina ir gerbtina. Vėliava yra valstybės ir tautos simbolis. Logiškai galvojant daroma išvada, kad antrojo pasaulinio karo metu ir vėlesniuose karuose tie, kurie aukodami savo gyvybes tą vėliavą garbingai nešė kovos laukuose, beprasmiškai visa tai darė. Dėl šio teismo nutarimo audra dar nerimsta.

Prezidentas įnešė įstatymo projektą konstituciją papildyti ir buvo priimta 411 balsų, prieš 5.

Sprendžiant iš šios daugumos nutarimo, atrodytų, kad konstitucijos papildymas bus įvykdytas. Tačiau, deja, taip lengvai nebus įmanoma tai įgyvendinti.

Prasidės ilgiausi debatai, kaip ir praeityje, kad konstitucija yra neliačiamas dalykas arba „Tabu".

Ateinančių savaičių eigoje Kongresas pradės debatus už ir prieš. Jau dabar kongresmenas Don Edwards sako, jeigu pradėsime keisti ar pildyti konstituciją, tai jos kūrėjai James Madison ir Thomas Jefferson apsivers grabuose.

Tačiau, kodėl tas kongresmanas nieko nemini, kada Amerikos vėliava buvo išniekinta, apspiaudyta ir sudeginta? Ar tada tos konstitucijos kūrėjai neapsivertė grabuose?

Amerikos istorijoje konstitucijos pakeitimas ar papildymas turi būti abiejų rūmų priimtas dviem trečdaliais balsų ir nemažiau 38 valstijų.

Šios valstybės istorijoje nuo 1787 metų buvo pasiūlyta 10,000 papildymų, tačiau tik 26 buvo priimti.

Pažymėtina įdomi reakcija eilinių amerikiečių. Laikraštis „Los Angeles Times" jau kuris laikas kiekvieną dieną spausdina mirties pranešimų ir laidotuvių skyriuje vieno skaitytojo apmokamą skelbimą, kuris skamba šitaip: Amerikos vėliava žuvo Washington, D.C. 1989 m. birželio 21 dieną. Mirties priežastis: gaisras, kurį sukėlė penki seniai.

Todėl amerikiečių patriotų noras ir pastangos grąžinti vėliavai prideramą garbę dar negreitai išsipildys. Praeis savaitės, mėnesiai ir metai. Visi aprims ir pradės pamažu užmiršti. Tačiau tos gėdos niekados neužmirš tie, kurie rizikavo savo gyvybe, ir tie, kurie ją paaukojo už Amerikos laisvę ir garbę.

VARPO ŠIMTO METŲ JUBILIEJAUS RENGIMO KOMITETO PADĖKA

Dėkojame ponui Juozui Masilioniui už išsamią paskaitą; meninės programos išpildytojams: solistei Audronei Gaižiūnienei, smuikininkei Lindai Veleckytei ir muzikui Alvydui Vasaičiui; deklamatoriams Daivai Meilienei ir Vytautui Pliopliui; dailininkui Petrui Aleksai ir programos pravedėjai Nijolei Maskaliūnienei. Žurnalistui Broniui Kvikliui padėka už minėjimo proga suruoštą turiningą spaudos parodą, dr. Alg. Statkevičiui, A. ir J. Vasiukevičiams už budėjimą Čiurlionio galerijoje spaudos parodos metu, studentėms R. Naudžiūtei ir A. Kabliauskaitei, padėjusioms priiminėti svečius; ponioms S. Endrijonienei, S. Plenienei, O. Siliūnienei, D. Kurauskienei ir J. Daunorienei už paruoštas kavinėje vaišes; ponams Čepėnui ir Valavičiui už parūpintą atgaivą.

Visi menininkai ir kiti prisidėję darbu prie šio minėjimo honoraro atsisakė.

Dėkingas Rengimo komitetas: pirm. M. Mackevičius, vicepirm. J. Daugėla, sekr. S. Paulauskas, ižd. E. Rūkienė, nariai: V. Bildušas, L. Girinis-Norvaiša, E. Boreiša, A. Kučys, G. Lazauskas, ir V. Motušis.

CLASSIFIED GUIDE

RE/MAX REALTORS — GREIT PARDUODA
RIMAS L. STANKUS
361-5950 636-6169
Norintieji PIRKTI ar PARDUOTI NAMUS per šią įstaigą, prašome paminėti, kad esate arba norite būti Rimo Stankaus klijentais. Nuosavybės įkainavimas nemokamai.

Century 21 KMIECIK REALTORS 7922 S. PULASKI RD
DANUTĖ ŠČERBAITĖ MAYER
284-1900
Jei norite parduoti ar pirkti savo nuosavybę per Amerikos populiariausią agentūrą, prašome skambinti Danutei Ščerbaitei Mayer dėl sąžiningo patarnavimo ir veltui jūsų namų įkainavimo.

MLS
BALYS BUDRAITIS
Nemokamai įkainuoja jūsų namus.
Turėdamas ilgų metų patyrimą, greit ir sąžiningai patarnausiu pirkime bei pardavime. Kreiptis tel. 767-0600 arba 778-3971.
Adresas 6600 S. Pulaski Rd.
One stop Real Estate

Parduodamas „condo": 4 kamb., 2 mieg. antrame aukšte, 7530 W. 111 st., Worth, Ill. Arti krautuvių ir bažnyčios. Tel. 424-3810.

HELP WANTED

RESIDENCE INN BY MARRIOTT
Our growing Company offers competitive wages, excellent benefits and growth potential. We are currently offering positions as: Night Auditor (Must speak fluent English), Executive Housekeeper (Must speak fluent English), Suite Attendants, House Persons, Laundry Attendants, Starting at $5.00 per hour.
2001 S. Highland Ave.
Lombard, IL 60148
629-7800, Ext. 2008.

MISCELLANEOUS

A VILIMAS MOVING
Tel. 376-1882 ar 376-5996
10%—20%—30% pigiau mokėsit už automobilio ir ugnies draudimą pas mus.
FRANK ZAPOLIS
3208½ West 95th Street
Tel. — GA 4-8654

ELEKTROS ĮVEDIMAI — PATAISYMAI
Turiu Chicagos miesto leidimą. Dirbu ir užmiesty. Dirbu greitai, garantuotai ir sąžiningai.
686-2020
KLAUDIJUS PUMPUTIS

REAL ESTATE

MLS KOMPIUTERIŲ
pagalba galite PIRKTI ar PARDUOTI NAMĄ mieste ir priemiesčiuose. Sąžiningai patarnaus
J. BACEVIČIUS
BELL-BACE REALTORS
INCOME TAX — INSURANCE
6529 S. KEDZIE
778-2233

ŠIMAITIS REALTY
Viktoras Šimaitis, Reg. Brokeris
Nuosavybių pardavimas. Income Tax.
5953 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60629
Tel. 436-7878

NAMAS APŽIŪRĖJIMUI
Sekmadienį, liepos 23 d. nuo 1-4 v.p.p.
3535 W. 64 St. — „Octagon" namas; 6 kamb.; 1½ prausyklos pirmame a.; 4 kamb., 2 mieg. antram a. Šildomas rūsys; 2 auto mūrinis garažas. Šoninis įvažiavimas; didelis sklypas; nauja šildymo sistema, stogas ir elektra; aluminio apdaila. Puikiai išlaikytas, švarus; daug priedų. Skambinkite dabar, tel. 436-8600.

No. 510-6618 S. Kedvale. — Tik pravažiuokit, bet netrukdykit! Gražus, mūrinis 3 mieg. namas, 26 metų; 1½ prausyklos pagrind. aukšte; 4 kamb. butas rūsyje; 2 auto. garažas; centr. šaldymas; aluminio apdaila. Puikus pirkinys. Skambinkite dabar!

AR NORITE PARDUOTI?
Savo namą galite parduoti, tik paskambinkite telefonu. Mūsų pardavėjai sėkmingai jums patarnaus. Mes jums galime padėti, nes daugiau stengiamės. Namo įvertinimui skambinkite skubiai — dabar.
O'BRIEN FAMILY REALTY
Tel. — 434-7100 & 436-8600

FOR SALE
Drive by 6741 W. 59 St. Do not disturb. Call for appointment 586-4076. Delux 3 bdrm. bungalow. Too many extras to list. $115,000.

FOR RENT

Išnuomojamas modernus 3 kamb. butas 59 & Sakramento apyl.; 275 dol. į mėn. Skambinti P. Bernotui 436-0038.

Išnuomojamas 5 kamb. 2 mieg. butas suaugusiems.
Tel. 476-8766 arba 436-1202

Išnuomojamas 4 kamb. butas antrame a., 2 mieg., be baldų prieš Švč. M. Marijos Gimimo bažnyčią. Tik suaugusiems, be gyvuliukų, 350 dol. į mėn. su apšildymu.
Skambinti 423-4697

Išnuomojamas 4 kamb. butas, pirmam a., apšildomas. Brighton Pk. apyl.
Tel. 847-4571

DRAUGE GAUNAMI LITUANISTIKOS INSTITUTO LEIDINIAI

LITUANISTIKOS DARBAI, II. Red. Jonas Balys. 186 psl.	$2.50
LITUANISTIKOS DARBAI, III. Red. Vincas Maciūnas. 307 psl.	$10.00
LITUANISTIKOS DARBAI, IV. Red. Vincas Maciūnas. 327 psl.	$10.00
LITUANISTIKOS DARBAI, V. Red. Stasė Vaškelienė. 262 psl.	$10.00
ŽEMAIČIŲ VYSKUPAS MOTIEJUS VALANČIUS. Kun. Antanas Aleksa.300 psl.	$5.00
VILNIAUS UNIVERSITETAS 1579-1979. Redagavo Bronius Vaškelis. 260 psl.	$10.00
LITUANISTIKOS INSTITUTO 1981 METŲ SUVAŽIAVIMO DARBAI. Red. I. Čepėnaitė-Užgirienė. 39 psl.	$10.00
MIND AGAINST THE WALL essays on Lithuanian culture under sov. occupation. By Rimvydas Šilbajoris. 180 psl.	$10.00

Pastaba. Užsakant knygas per paštą, pinigų nesiųsti, užsimokėsite gavę sąskaitą, kurioje bus pridėta ir persiuntimo išlaidos.

Lietuvos buriuotojų sutikimas New Yorke. Jūra Bendoriūtė-Vizbarienė skaito senatorių sveikinimus jūreiviams.

Nuotr. Vyt. Maželio

BURIUOTOJŲ PIRMASIS SUSTOJIMAS NEW JERSEY

Birželio 19 d. savaitė prasidėjo visiems ramiai, išskyrus Lietuvos buriuotojams ir New Jersey lietuviams. Kai pirmoji jachta „Audra" įplaukė prie Amerikos krantų anksčiau negu numatyta ir planuota, New Yorko sutikimo komitetas paprašė New Jersey „greitosios pagalbos". New Jersey lietuviai pavieniui ir per organizacijas spontaniškai ir skubiai ėjo į talką.

Visos trys jachtos buvo susitarusios susitikti prie Sandy Hook prieplaukos, New Jersey valstijoje, ir tada keliauti į Long Island, New York. Bet dėl ankstyvo atvykimo „Audra" viena nenorėjo plaukti į Long Island be kitų jachtų. Taip belaukiant savo bičiulių tiek „Audrai" o vėliau ir kitom jachtoms reikėjo parūpinti prieplauką.

Šis paskutinio meto planų pasikeitimas turėjo būti greitai vykdomas. Sekmadienį, birželio 18 d. Pranas Gvildys, sutikimo komiteto pirmininkas, paprašė Vidos Lanytės-Anton, Sandy Hook vietovės gyventojos, rasti tinkamą prieplauką. Arčiausioji ir dar turinti vietų prieplauka buvo Atlantic Highlands Municipal Harbor. Ją pasiūlė ir rekomendavo Hans Mikaitis, Atlantic Highlands laivų statybininkas. Jis vėliau su lietuvišku nuoširdumu parūpino buriuotojams įvairius laisvam įrankius, dalis ir savo profesinę pagalbą.

V. Lanytė-Anton sava iniciatyva išnuomavo laivą ir su draugų pagalba sutiko „Audrą" 1:20 p.p., birželio 19 dieną. „Audra" ir vėliau kitos dvi įgulos buvo priimtos į prieplauką kaip Rūtos Fee, Atlantic Highlands Municipal Harbor jachtų klubo narės, svečiai. Kaip Fee svečiams, tos prieplaukos jachtų klubas suteikė buriuotojams visas klubo privilegijas.

Amerikos Balso ir Asbury Park Press korespondentai atvyko į prieplauką pasikalbėti su kapitonu Ignu Miniotu ir buriuotojais. Asbury Park Press, informuoti V. Lanytės-Anton, įdėjo spalvotą nuotrauką ir sklandų pusės puslapio aprašymą antros dalies pirmame puslapyje. Tą vakarą buriuotojai susitiko ir pasikeitė suvenyrais su Atlantic Highlands jachtų klubo komitetu Shore Casino restorane. Juos vaišino Vytas Paulius, New Jersey architektas ir statybų rangovas. Anksčiau V. Paulius paaukojo 15,000 dolerių sutikimo komitetui padėti globoti ir priimti visas tris jachtas Amerikoje.

„Lietuva" į krantinę atplaukė su V. Pauliaus pagalba 2 val. p.p. birželio 20 dieną. Jos kapitonas Osvaldas Kubiliūnas ir aštuoni įgulos nariai buvo irgi sutikti Amerikos Balso, Chicagos radijo valandėlės korespondentų ir saujelės lietuvių. V. Paulius priėmė visus į savo laivą tam vakarui pašnekesiams ir vaišėms.

Varikliui sugedus, „Dailė" buvo įtempta trečiadienį, birželio 21 d. rytą. Paskutinė jachta, vadovaujama kapitono Žvaigždro Drėmos, užbaigė pirmą dalį žygio per Atlantą. Tą dieną Gvildys painformavo Rasą Ardytę-Juškienę, New Jersey Lietuvių Bendruomenės apygardos pirmininkę, kad visos trys jachtos įplaukė į Atlantic Highlands ir paprašė suruošti priėmimą kitai dienai. Čia į pagalbą buvo pakviesta Vilūnė Sarpaliutė, New Jersey Lietuvių Jaunimo sąjungos atstovė, ir visos lietuvių organizacijos. Tuo pradėjo sklisti žinia, kad „buriuotojai jau čia — buriuotojai yra New Jersey valstijoje". Ši džiugi naujiena iškvietė lietuvius bei amerikiečius burlaivių mėgėjus susitikti, pasiklausyti įdomių kelionės nuotykių ir aplankyti šias tris Lietuvos jachtų įgulas. Tą vakarą visi trijų jachtų buriuotojai dalyvavo iškilioje Shrewsbury Yacht Club kokteilių valandėlėje, pasidalino suvenyrais ir dalyvavo pasikalbėjime to jachtų klubo biuleteny. Vėliau New Yorko sutikimo komitetas juos pavaišino vakariene Adriatic restorane.

Kitą dieną visi 22 buriuotojai turėjo progą aplankyti Trenton, New Jersey sostinę, ir valdžios rūmus, vadovaujant Pranui Gvildžiui. Jų tarpe važiavo ir du palydovai — Loreta Stukienė, New Jersey Ethnic Council narė, ir Julius Veblaitis, Elizabetho Lietuvių Bendruomenės apylinkės pirmininkas. Apsilankymo proga buvo priimta speciali proklamacija ir viešai perskaityta. Buriuotojų sutikimui New Jersey valstijoje per 48 valandas New Jersey lietuvių organizacijos — Lietuvių Bendruomenė — Rasa Ardytė-Juškienė, New Jersey Lietuvių Jaunimo sąjunga — Vilūnė Sarpaliutė, atstovė, ir Lietuvos Vyčiai — Rokus ir Eleanor Gelenitienė — spontaniškai jungėsi paruošti buriuotojam priėmimą. Po ilgos kelionės į Trentoną daugiau kaip 200 žmonių sutiko Lietuvos buriuotojus Kearny Lietuvių klubo salėje, Kearny, N.J. Čia gausiai dalyvavo senosios, naujosios ir jauniausios kartos atstovai. Pokalbiuose jaunieji dalyviai dailiai bendradarbiavo su nesuprantančiais lietuviškai, versdami jiems į anglų kalbą pokalbių turinį. Jautėsi lietuviškas šeimyniškumas. Visas būrys savanorių šeimininkių nuostabiai greitai ir puikiai suruošė gausias vaišes, aukodamos savo patiekalus ir darbą.

Pakviestas pravesti sutikimą prof. Jokūbas Stukas, New Jersey lietuviškos radijo valandėlės vedėjas, gražiai pagerbė buriuotojus savo pasveikinimu. Toliau Ardytė-Juškienė pristatė kapitonus, o jie savo įgulas. Žmonės buvo skatinami klausti klausimus. Buriuotojai įdomiai apibūdino savo laivus, keliones ir patyrimus. Ši trumpa programėlė, pravesta lietuviškai ir angliškai, baigėsi aukų rinkliava.

Kearny Schuyler Bank paaukojo daugiau 500 dolerių, įteikta prof. Stuko ir Gelenitienės. Per priėmimą Sarpaliutė surinko daugiau 1,000 dolerių aukų;kai kurie dalyviai aukojo po šimtą ar du šimtus organizacijų vardu arba asmeniškai. Aukų vajus buvo suruoštas ekspromptu ir aukotojų sąrašas nebuvo sudarytas.

Paskutinę dieną, birželio 23, New Jersey valstijoje buriuotojų globėjai supažindino juos su New Jersey grožybėmis, padraugavo, vaišino ir praleido su jais malonias, įdomias valandėles. New Jersey Lietuvių Jaunimo sąjungos grupė išbuvo su draugais lietuviais iki trečios valandos ryto, iki buriuotojai išplaukė pasroviui su potvyniu link New Yorko uosto — South Street Seaport.

Po visos svaitės Amerikon atvykimo, buriuotojai paliko daugeliui New Jersey lietuvių gražius ir draugiškus prisiminimus, kitiems uždegė lietuviškos dvasios liepsnelę, o dar kitiems paliko stiprybės toliau tęsti kovą dėl Lietuvos nepriklausomybės.

R. A-J.

Mūsų kelias eina iš anapus
Ir sugrįžta, tik kitais keliais.
Abipus kapai, likimai trapūs,
Rudenio šarma, žiedai gegužės
kvapūs:
Vysta jie ir vystam mes su jais...
(A. M. Balašaitienė)

A.†A.
Monika Barbora Tautevičiūtė Grabienė

mirė 1989 metų liepos mėn. 2 dieną Winnipege, Man. Kanadoje.

Velionė gimė 1899 m. gegužės mėn. 25 d. Naujosios Impilties km., Laukžemės valsč., Kretingos apskr. 1927 m. ji ištekėjo už našlio Valentino Grabio iš Lazdininkų km., Darbėnų valsč., Kretingos apskr. Atėjus į didelį ūkį, ji rado ir nemažą šeimyną — šešis pirmosios Valentino žmonos vaikus. A.a. Monika juos augino ir išleido į mokslą. Be to, jų šeimoje gimė kiti trys vaikai: Valentinukas mirė būdamas mažas, o užaugo Juozas ir Eugenija.

A. a. Monikos vyras Valentinas Grabys mirė 1959 m. Taip pat mirę: Stasė, Antanas, Justinas Lietuvoje ir Stefanija Bukauskienė — Australijoje.

Nuliūdę liko: Eleonora Bendžiuvienė Australijoje, ir Juzė Barkauskienė Lietuvoje. Kanadoje: dukra Eugenija Federienė ir jos vyras Evarestas, sūnus Juozas Grabys su žmona Bunny, anūkai Edvardas Fedaras bei Violeta Seib, jos vyras Barry ir proanūkė Lisa.

A. a. velionė buvo darbšti, pavyzdinga lietuvė ir katalikė. Labai mylėjo žmones, gamtą, gėles, o ypač — rankdarbius. Siuvinėjo ir audė lietuviškas juostas. Šiomis juostomis yra išpuošta lietuvių Šv. Kazimiero šventovė Winnipege. Paprašyta daug savo rankdarbių ir lietuviškų juostų yra dovanojusi Manitobos Man & Nature muziejui.

Dėkojame visiems už pareikštas užuojautas, atsiųstas gėles, dalyvavimą laidotuvėse ir užsakytas šv. Mišias.

Liūdintys; **dukra, sūnus, marti, žentas, anūkai ir proanūkė.**

PADĖKA

Mylimam Vyrui ir Tėveliui

A.†A.
KĘSTUČIUI MIKLIUI

Amžinybėn iškeliavus, nuoširdžiai dėkojame kun. Vytautui Zakarui už suteiktą a.a. Kęstučiui paskutinį patarnavimą. Dėkojame kun. Vito Mikolaičiui už maldas koplyčioje, šv. Mišias ir palydėjimą į Amžino Poilsio vietą. Dėkojame kan. V. Zakarauskui už atsilankymą ir maldas koplyčioje.

Nuoširdžiai dėkojame sol. Romai Mastienei už giesmes bažnyčioje.

Dėkojame mieliems draugams bei pažįstamiems už gėles, užprašytas šv. Mišias, aukas Lietuvių Fondui, Tautos Fondui, lietuviškai spaudai bei Hospice organizacijai.

Dėkojame visiems už pareikštas užuojautas žodžiu, raštu bei spaudoje.

Dėkojame „Margučio" radijui už mirties pranešimus.

Ypatingą padėką norime pareikšti dr. Edmundui ir Aldonai Drukteiniams bei dr. Juozui ir Onai Petrikams už rūpestingą globą a.a. Kęstučiui sunkios ligos metu. Esame dėkingos dr. Bobeliui už ligoninės reikalų tvarkymą.

Dėkojame karsto nešėjams ir laidotuvių direktoriui D. Petkui už gražų bei rūpestingą patarnavimą.

Dėkojame visiems, kurie aplankė velionį koplyčioje bei dalyvavo laidotuvėse.

Liūdesy likę **žmona Marytė ir duktė Asta.**

GAIDAS—DAIMID
EUDEIKIS
TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
PATARNAUJA IR CHICAGOS PRIEMIESČIUOSE
4330-34 S. California Avenue
Telefonai — 523-0440 ir 523-9852
4605-07 South Hermitage Avenue
Telefonas — 927-1741-1
4348 S. California Avenue
Telefonas — 523-0440

PETKUS
MARQUETTE FUNERAL HOME
TĖVAS IR SŪNUS
2533 West 71 St., Chicago
Telefonas — 476-2345
1410 So. 50th Av., Cicero
Telefonas — 863-2108

STEPONAS C. LACK ir SŪNŪS
LACKAWICZ
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
2424 West 69th Street — Tel. RE 7-1213
11028 Southwest Hwy. — Tel. 974-4410
9236 S. Roberts Rd. — Tel. 430-5700

BUTKUS — PETKUS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
1446 South 50th Avenue
Cicero, Illinois
Telefonas — 652-1003
Sally **Donald M., Jr.**

VANCE
LAIDOTUVIŲ KOPLYČIA
DIREKTORIAI
1424 So. 50 Ave., Cicero Illinois
PATARNAUJA CHICAGOJE BEI PRIEMIESČIUOSE
Tel. 652-5245

Lietuviai esame visi — Lietuvių Fonde ar esi?

3001 WEST 59TH STREET
CHICAGO, ILLINOIS 60629
PHONE: (312) 471-3900
U.S.A.

LIETUVIŲ FONDAS **LITHUANIAN FOUNDATION**

Santrumpos: atm. įn. = atminimo įnašas, pavardė po dvitaškio = aukotojas, įm. — įmokėjo, atst. = atstovauja, asm. = asmuo, suma po pavardės = įnašų iš viso.

1989 m. gegužės mėn.

2 x $35 Chicagos Aukšt. Lituanistinė mokykla, $1,500; Stugienė Bronė atm. įn.: įm. 2 asm., $35.

1 x $50 Žygas K. Paul, $50.

10 x $100 Dženkaitis Juozas ir Bronė, $1,075; Gudauskas dr. Gediminas atm. įn.: Gudauskienė Giedra, $535; Jasas Adomas P. ir Zuzana, $554; Kriščiukaitis dipl. inž. Jonas atm. įn.: Kriščiukaitienė Marija, $825; Landsbergytė-Veillon Irena, $600; Matasavage Vincent, $100; Oksas Leonas ir Izabelė, $1,500; Sirutis Aloyzas ir Gražutė, $500; Venckus Jonas atm.: Venckienė Bronė, $500; Vidžiūnas Jonas ir Rūta-Kleva, $600.

2 x $150 Gedgaudas Mindaugas ir Violeta, $650; JAV LB Phoenix Apylinkė, $1,459.

1 x $175 Kontautas Jonas ir Elena, $625.

4 x $200 Lembertas Pranas atm. įn.: Lembertienė Monika, $1,500; Lietuvių Padėkos Paminklo Fondas: Jokubaitienė Jadvyga $100, Meiliūnas M. $100, $6,500; Mitkus Juozas ir Dana, $400; Stasiūnas Vincas atm.: Karniai Albinas ir Angelė $25, Rinkienė One $25, Strijauskienė Adelaidė $25 ir 9 kt. asm., $425.

1 x $250 Kontrimas Ričardas ir Raimonda, $1,450.

1x $400 Dovydaitis Vincas ir Ema, $1,000.

1 x $2,369 Sragauskis Izidorius testamentinis palikimas, $3,369.

Iš viso $5,414.00

1989 m. birželio mėn.

2 x $20 Jakštys Jonas atm., $220; Palionienė Sofija, $125.

1 x $25 Stasiūnas Vincas atm.: Januška Antanas ir Aniceta, $425.

1 x $30 Zulpa K. atm. įn.: Statkus Jurgis, $30.

6 x $100 Birmantas Eugenijus, $200; Daytona Beach FL Choras „Sietynas", $100; Kiaušas Jonas ir Natalija, $400; Kilius Povilas, $1,403.71; Kindurys Alfonsas (miręs) ir Ona, $4,125; Žemaitis Juozas, $100.

1 x $150 Riesen Krasauskaitė Irena atm. įn.: Krasauskas Zenonas, $300.

1 x $155 Krasauskas Irėnijus atm. įn.: JAV LB Baltimorės apylinkės valdyba $50, Jurskių šeima $25 ir 5 kt asm., $155.

4 x $200 Čiurlytė (Patrikas) Emilija P., $200; Dekeris Petras atm. įn.: Dekeris Jonas Albinas, $200; Dekerytė-Rudaitienė Apolonija atm. įn.: Dekeris Jonas Albinas, $200; Pakalnis Vytautas Alfonsas, MD, $700.

1 x $300 Druseikis Petras ir Julija atm. įn.: Druseikis Algimantas, $2,025.

1 x $600 Dekeris (Sr.) Jonas atm. įn.: Dekeris Jonas Albinas, $600.

3 x $1,000 Dekeris Jonas Albinas, $3,000; Kudirka Albin, $8,000; Sapetka Kazimieras, $9,000.

1 x $2,000 Krištolaitis Jonas testamentinis palikimas, $3,000.

Iš viso $7,700.00

Lietuvių Fondo pagrindinis kapitalas 1989.VI.30 pasiekė 4,280,322 dol. Gautomis palūkanomis parėmė meną, lietuvišką švietimą, kultūrą ir jaunimą 2,537,586 dol.

Palikimai sudaro svarbią Lietuvių Fondo dalį. Iš viso palikimais gauta 1,141,174 dol.

Sudarykime testamentus ir bent dalį turto palikime Lietuvių Fondui. Testamente įrašykime šį tikslų pavadinimą:

„LITHUANIAN FOUNDATION, INC.,
A NOT-FOR-PROFIT TAX EXEMPT ILLINOIS
CORPORATION, CHICAGO, IL."

Visi remkime Lietuvių Fondą, nes gautomis palūkanomis remiamas lietuvybės išlaikymas.

APLINK MUS

x „Draugo" renginių komitetas liepos 18 d. turėjo susirinkimą Marijonų vienuolyno svetainėje. Dalyvavo 13 komiteto narių. Dėl didelio lietaus ne visi atvyko. Buvo svarstoma „Draugo" gegužinės reikalai. Aptarta, kas ir kokius darbus turės atlikti. „Draugo" gegužinė bus liepos 30 d. Komitetas kviečia visus lietuvius atsilankyti į gražią aplinką prie „Draugo" patalpų.

x Jonas Levickas organizuoja talką, kuri vaišins ištroškusius nuo šilimos „Draugo" gegužinės lankytojus. Gegužinė bus liepos 30 d. prie Marijonų vienuolyno sodelyje.

x Mokytojų, tėvų ir jaunimo studijų savaitė bus Dainavoje rugpjūčio 6-13 dienomis. Registruotis šiuo metu pas Švietimo tarybos pirmininkę Reginą Kučienę tel. 312-778-0358.

x „Bridges", Lithuanian-American News Journal, birželio Nr. 6, išėjo iš spaudos. Šiame numeryje vedamąjį rašo redaktorius Eduardas V. Meilus. Taip pat yra straipsnis Albert Cizausko, informacijos ir nuotraukų iš Lietuvos buriuotojų kelionės ir sutikimo New Yorke ir lietuvių veiklos Amerikoje. Redaguoja Eduardas V. Meilus, bendradarbiai — Ramutė Kemežaitė, Rita Likanderytė, dr. Thomas A. Michalski ir kun. William Wolkovich-Valkavičius. Techninė redaktorė yra Teresė Meiluvienė, finansais rūpinasi Asta Karosienė.

x Sol. Juozė Augaitytė, Juozas Ruokis, J. Plačas, Vytautas Montvilas, E. Jurgėla, A. Baronaitis, K. M. Sodonis, Emily Goren, Don Paris, Ona Pusdešris, Patricia Bandza, Barbara Ribbe, Jadvyga Prokurat atsiuntė už kalėdines korteles ir kalendorių po 10 dol. aukų ir pratęsė prenumeratą vieneriems metams. Labai dėkojame.

x Stasė Tallat-Kelpša, Chicago, Ill., pratęsė prenumeratą sau ir dukrai dr. Joanai, kuri dirba amerikiečių kariuomenės bazėje Korėjoje, taip pat pridėjo 20 dol. auką dienraščio stiprinimui ir 15 dol. už kalėdines korteles ir kalendorių. St. Tallat-Kelpšą skelbiame garbės prenumeratore, o už auką labai dėkojame

x Vytautas Kamantas, Sparta, Mich., visuomeninninkas, muz. Antanas Skridulis, Daytona Beach, Fla., Gražina Brown, Chicago, Ill., Bronius Stonys, Chicago, Ill., Jonas Miežinskas, Hot Springs, Ark., garbės prenumeatoriai, rėmėjai, pratęsdami prenumeratą, kiekvienas atsiuntė po visą šimtinę. Labai dėkojame.

x Dail. Pranas Lapė, Chamberlain, Me., atsiuntė 15 dol. „Draugo" paramai. Po 12 dol.: Sofia Vakselis ir Bronė Selenis. Nuoširdus ačiū.

x Vaistinė, 71 ir Rockwell, ieško lietuviškai ir angliškai kalbančio-čios farmacisto-ės dirbti dalinį laiką ir būti atsakingam už farmaceutinių vaistų skyrių. Kreiptis angliškai į **Ruth Barbaro 737-2450.**

(sk)

x NAMAMS PIRKTI PASKOLOS duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinamais nuošimčiais. Kreipkitės į Mutual Federal Savings, 2212 West Cermak Road — Tel. **VI7-7747.**

(sk)

x Dr. Antanas Razma, Lietuvių Bendruomenės krašto valdybos pirmininkas, ir prel. Juozas Prunskis, Amerikos Lietuvių Tarybos informacijos vedėjas, išvyksta į Washingtoną, D.C., dalyvauti prezidentūros Rožių sodelyje ruošiamame Pavergtų tautų minėjime. Yra ir daugiau pakviestų, bet dar nesusitvarkė bilietų arba negali išvykti dėl darbų.

x Nijolė Martinaitytė, Balzeko Lietuvių kultūros muziejaus muzikos ir teatro vadovė, dalyvaus League of Chicago Theatres seminare Alpine Valley, Wisconsine, liepos 21-23 dienomis. Seminaro tikslas — pažvelgti į teatrų pasiektus darbus ir į jų kūrybinę veiklą ateityje. Ji duos pranešimą apie dvikalbinį teatrą muziejuje, kurio pirmasis spektaklis K. Ostrausko „Kaliausės mirtis" įvyks spalio 21 ir 22 dienomis.

x A. a. Sofija Mikniūtė Gay-Gajauskienė, ilgametė Bridgeporto gyventoja, mirė liepos 13 d. Velionė buvo 80 metų amžiaus. Paskutinius dvejus metus gyveno pas dukterį Janice. Dar gyvena ir jos sūnus Denis, mirusios sesers Antoinette vyras Chris Dougin. Palaidota iš Queen of Universe bažnyčios Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse šalia mirusios vyro Juozo ir mirusio sūnaus Juozo.

x „Žynys", Lietuvių Bendruomenės Colorado apylinkės neperiodinis biuletenis, pasiekė redakciją. Daugiausiai yra informacijos, liečiančios Colorado lietuvius. Adresas duodamas Arvydo K. Jarašiaus.

x Vytautas Bindokas, M. Kučiūnienė, A. Kanapka, Salomėja Maskvytis, Stepas Smalinskas, Regina Andrijauskas, Antanas Vitkūnas, M. Akelaitis, J. Krutulis, Valė Dabravalskienė, Aldona Rasutis, Kazys Kazlauskas, Juozas Remys atsiuntė po 10 dol. už kalėdines korteles ir kalendorių ir kartu pratęsė prenumeratą. Nuoširdus ačiū.

x Donatas Kisielis, Ona Babušienė, Marius Saulis, Antanas Račkauskas, Elena Banys, Juozas Petuška, St. Mileika, Albert Misiūnas, Juozas Venclovaitis, Zen Sturonas, Pijus Mitkus atsiuntė po 10 dol. už kalėdines korteles ir kalendorių ir pratęsė „Draugo" prenumeratą. Nuoširdus ačiū.

x Atsiuntė po 10 dol. už kalėdines korteles ir kalendorių: Rimantas ir Rita Penčylai, G. Dambras, W. Kamantauskas, M. Mogenis, U. Rastenis, K. Matkevičius, Ona Jarušauskienė, S. Kaluza, A. Bentnorius, Ant. Raudys, A. Dirgėla, Jadvyga Rutkienė. Nuoširdus ačiū.

x Po 10 dol. atsiuntė už kalėdines korteles ir kalendorių: Bronė Lankutis, Stefa Stols, Vita Baleišis, A. Kremeris, Adelė Neimanas, G. Traška, Stasys Kezutis, Ona Jusys, Regina Padleckas, K. Truskūnas, J. Juškaitis, J. Kaunas, Stefa Strikaitis, Ignas Skirgaudas, K. Valis. Visiems nuoširdus ačiū.

x Marquette Parko Liet. Namų sav. organizacijos gegužinė įvyks liepos 23 d., sekmadienį, 12 v. dienos, parke, prie 71 ir California gatvių. Bus lietuviško maisto ir kiti įvairumai. Visi kviečiami dalyvauti.

(sk)

x Už a.a. Vandą Kulikauskienę, 10 metų mirties sukaktį minint, ir visus Kulikauskų šeimos mirusius, šv. Mišios bus Švč. M. Marijos Gimimo bažnyčioje, sekmadienį, liepos 23 d. 7 val. r. Prašome dalyvauti šv. Mišiose ir prisiminti mirusius.

(sk)

x Kun. V. Katarskis, Dayton, Ohio, kun. John Tamulis, Cadillac, Mich., A. Gudonis, St. Petersburg, Fla., Petras Jakutavičius, Val d'Or, Que., Kanada, Birutė Žemaitaitienė, Oak Lawn, Ill., „Draugo" garbės prenumeratoriai, rėmėjai, kiekvienas atsiuntė po 20 dol. auką ir pratęsė prenumeratą vieneriems metams. Labai dėkojame.

x Rimas Česonis, Marietta, Ga., Irma Laisvėnas, Hickory Hills, Ill., Tony Dameika, Durand, Ill., Bronė Kazlauskas, Chicago, Ill., Justinas Siugzda, Woodhaven, N.Y., „Draugo" garbės prenumeratoriai, rėmėjai, pratęsdami prenumeratą atsiuntė po 20 dol. dienraščio paramai ir po 10 dol. už kalėdines korteles ir kalendorių. Labai dėkojame.

x Benediktas Dapkus, Farmington, Conn., Leontina Zavickas, Manchester, Conn., Feliksas Putrius, Palos Hts., Ill., garbės prenumeratoriai, rėmėjai lietuviško žodžio pratęsdami prenumeratą, pridėjo po 20 dol. aukų. Labai dėkojame.

x Antanina Repšienė, Chicago, Ill., Bronius Juška, Kenosha, Wisc., „Draugo" bendradarbiai, garbės prenumeratoriai, Aksenija Kuras, Union Pier, Mich., Antanas Adomaitis, Manchester, Conn., pratęsė prenumeratą, pridėjo po 20 dol. lietuviškos spaudos palaikymui ir po 10 dol. už kalėdines korteles ir kalendorių. Labai dėkojame.

x Kazys Daulys, Chicago, Ill., Albinas Reškevičius, Omaha, Ne., Birutė Martick, Boston, Mass., Apol. Varnelis, Dowagiac, Mich., „Draugo" garbės prenumeratoriai, rėmėjai su prenumeratos pratęsimo mokesčiu atsiuntė po 20 dol. dienraščiui ir po 10 dol. už kalėdines korteles ir kalendorių. Nuoširdus ačiū.

x Marija Ripskienė, Chicago Hts., Ill., Bronė Miselis, Chicago, Ill., Paulius Čečkus, Dearborn Hts., Mich., Jonas Černius, Jacksonville, Fla., Juozas Taoras, St. Petersburg Beach, Fla., mūsų garbės prenumeratoriai, rėmėjai, pratęsė prenumeratą vieneriems metams ir kiekvienas paaukojo po 20 dol. dienraščio paramai. Labai dėkojame.

x Dr. H. Solys, Juno Beach, Fla., inž. J. A. Rasys, Cambridge, Mass., Pijus Domeika, Webster, N.Y., H.M. Muskus, Chicago, Ill., garbės prenumeratoriai, dienraščio palaikytojai, pratęsdami prenumeratą, kiekvienas atsiuntė po visą šimtinę. Labai dėkojame.

x Juozas Barkus, Beverly Shores, Ind., G. Viskanta, Chicago, Ill., Milda Roszkiewicz, Park Ridge, Ill., Povilas Karosas, New Britain, Conn., „Draugo" garbės prenumeratoriai, nuoširdūs rėmėjai, pratęsdami prenumeratą atsiuntė po visą šimtinę. Nuoširdus ačiū.

x Dr. V. V. Urba, Munster, Ind., Apolonija Vitkus, West Hartford, Conn., Joseph Agurkis, Omaha, Nebraska, Lith. Charitable Soc., Shrewsbury, Mass., Augustinas Rastauskas, Richmond, Ohio, parėmė „Draugą" 20 dol. auka ir pratęsė prenumeratą vieneriems metams. Labai dėkojame mūsų garbės prenumeratoriams.

x Juozas Kirstukas, Juzefa Prenskinė, P. Antakauskas, Jonas Bartkus, Cecilija Balsys, Marija Titienė, Viktoras Bulkaitis, V. Kazlauskas, Viktoras Žeronas, Tadas Mečkauskas, R. Banionis, Aldona Paškevičius už kalėdines korteles ir kalendorių paaukojo po 10 dol. ir pratęsė „Draugo" prenumeratą vieneriems metams. Labai dėkojame.

Nesveikuojančius Jurgį ir Mariją Gliaudas jų namuose West Covina, Calif., lanko Alė ir Edmundas Arbai ir Elena ir Juozas Kojeliai.

Nuotr. **Edmundo Arbo**

CHICAGOJE IR APYLINKĖSE

LIET. NAMŲ SAVININKŲ GEGUŽINĖ

Pereitame Marquette Parko Lietuvių namų savininkų susirinkime valdybos buvo pasiūlyta, ar nereikėtų suruošti kokį renginį, kad ir gegužinę-pikniką. Susirinkime dalyvavusieji nariai labai entuziastiškai tą pasiūlymą parėmė. Valdyba tą nutarimą ir vykdo. Gegužinė-piknikas bus šių metų liepos 23 d., sekmadienį, 12 val. dieną parke prie 71 ir California gatvių. Leidimas yra gautas. Gegužinė tęsis nuo 12 val. iki 7 v. vakare.

Visa valdyba suka galvas, kad gegužinė būtų linksma ir maloni. Daugiausiai rūpinasi parengimų vadovė Elena Antanaitienė, kuri vaišins gegužinės dalyvius namuose gamintu maistu: kugeliu, dešromis su kopūstais ir balandėliais. Taip pat bus kavutė su pyragaičiais. Troškulio numalšinimui bus minkštųjų gėrimėlių. Be to, veiks ir dovanų paskirstymas. Todėl visi namų savininkai ir svečiai maloniai kviečiami praleisti sekmadienio popietę medžių pavėsyje gamtoje. Neužmirškite šios datos. Kas galite, pasiimkite kėdes.

Ta pačia proga noriu vienu kitu žodeliu pasisakyti apie įvykį prie 69 ir Washtenaw gatvių, aprašytą liepos 14 d. „Drauge". Tokie įvykiai šiame krašte ne naujiena. Viena tik, kad užpuolikė buvo moteris. Mane maždaug prieš 3 metus užpuolė trys jaunos baltos mergaitės prie Petkaus laidotuvių namų apie kokią 5-6 val. vakare, pasistačius automobilį Maplewood gatvėje ir einančią į koplyčią. Išgelbėjo mane ateinantis vyras lietuvis M. Dar kartą esu buvusi užpulta (prieš 15 m.) šiaurinėje Chicagos dalyje jauno, gražiai ir švariai apsirengusio tamsiaodžio berniuko. Aš jam nesipriešinau, griebiant mano rankinuką.

Geriausias būdas apsisaugojimui nuo užpuolikų: einant į finansines įstaigas, neiti vienai, kai griebia rankinuką — nesipriešinti, nes gali prarasti savo brangiausią turtą — gyvybę. Einant gatve, matant ateinant neaiškų asmenį, pereik į kitą pusę, savo akimis turi matyti priekį, šonus ir užpakalyje savęs, nemojuoti su rankinuku, kaip daugelis moterų daro. Imtis visų saugumo priemonių. Ne tik Marquette Parke, bet ir visoje Amerikoje apiplėšimai vyksta. Kas naudoja narkotikus, tiems reikia pinigų. O narkotikų „prisidėjęs" nevartoja proto ir nesiskaito su kito gyvybe.

Vietiniai gyventojai to nedaro, o plėšikauja, atvykę iš toliau. O kad niekas pagalbos nesuteikia, tai yra amerikiečių būdas nebūti įveltam į šią problemą. Būkime ypatingai atsargūs. Yra sakoma „ten gera, kur mūsų nėra".

Ant. Repšienė

CICERO ŠAULIŲ TARPE

Kas treji metai Cicero jūrų šauliams tenka suruošti Jūros dieną. Šiemet buvo liepos 9 d. ir Cicero šauliams buvo ko pasitempti. 10 val. ryto drauge su Daukanto ir Detroito jūrų bei Vytauto didžiojo rinktinės šauliais Union Pier Gintaro Karaičių vasarvietėje iškėlė JAV ir Lietuvos vėliavas. Už pusvalandžio minėtų dalinių šauliai su vėliavomis dalyvavome atvirame ore pamaldose, kurias atlaikė ir atitinkamą pamokslą pasakė kun. A. Tamošaitis.

Tuojau po pamaldų buvo nusileista žemyn prie ežero, kur Cicero jūrų šauliai Ašoklis su Skopu išvežė į ežerą ir žuvusių bei komunistų nukankintų jūreivių garbei paskandino iš ąžuolų lapų Ašoklienės ir Skopienės nupintą vainiką.

Nespėjus atsikvėpti, visi susėdom į automobilius ir vykome į Indianos parką, kur auga visų trijų buvusių Lietuvos respublikos prezidentų eglės. Čia A. Repšienė prie Griniaus, Abarienė prie Stulginskio ir Varekojytė prie Smetonos eglių padėjo gyvų gėlių. Kalbėjo Chicagos ramovėnų pirmininkas kpt. A. Juškevičius, ramovėnų centro valdybos pirmininkas E. Vengianskas, šaulių sąjungos pirm. M. Abarius ir birutininkių Z. Juškevičienė.

Lankantis prie šių eglių man kaskart prisimena prel. Mykolo Krupavičiaus posakis, kad laimingi Lietuvai buvo metai, kai krikščionys demokratai su liaudininkais dirbo koalicijoje, nes Stulginskio ir Griniaus eglės labai artimai suaugusios, o Smetonos kiek nuošaliau.

Po minėjimo prie eglių skubėjome atgal į Union Pier, kur buvo namų savininkų draugijos Cibų rezidencijoje suruoštas pobūvis. Čia buvo visko pilna pavalgyti ir atsigaivinti.

S. Paulauskas

Europos Lietuvių dienos birželio 23-25 d. Vak. Vokietijoje. Meninę dalį atlieka dainų ir tautinių šokių grupės iš Miuncheno ir Memmingeno.

Nuotr. **M. Šmitienės**

CHICAGOS ŽINIOS

30 MIL. DOL. UNIVERSITETUI

McCormick fondas paskyrė Northwestern universitetui 30 milijonų dolerių. Pinigai bus panaudoti statyti naujus inžinerijos ir pritaikomųjų studijų rūmus Evanstone.

UŽDARĖ BASEINUS

Chicagos miestas turi 90 lauko ir vidaus maudymosi baseinų. Dalis jų uždaryta dėl netinkamo dezinfekcinio chlorino kiekio. Ir visi kiti baseinai tikrinami.

BYLA DĖL TIKETŲ

Chicagos miestas atsisakė išieškoti 20 pabaudų iš Lauros Šaukštelio, gyvenančios miesto šiaurinėje dalyje ir gavusios tiketus už statymą automobilio neleistose vietose. Kaltinamosios advokatas aiškino, kad palikimas pabaudos tiketų už automobilio langų šluostyklės yra neleistinas.

KELIAMI ILLINOIS MOKESČIAI

Illinois parlamentas nusprendė laikinai pakelti mokesčius 20%. Tas padės numažinti ir mokesčius namų savininkams; taip pat bus 25 mil. dol. statybai bibliotekos Chicagoje bei bus pastatyta 20 valdinių būstinių. Padidinami mokesčiai už cigaretes ir gazoliną.

REVOLVERIAI CHICAGOJE

Chicagos miesto gyventojai laiko 271,464 užregistruotus revolverius ir kitus nešiojamus šaunamus ginklus. Per 6 metus tokių registruotų ginklų skaičius sumažėjo 250,000. Anksčiau gyventojai turėjo 750,000 šaunamų ginklų.

KONCERTAI GRANT PARKE

Chicagoje netoli miesto centro esančiame Grant Parke jau 55 sezonas vyksta simfoninio orkestro koncertai, paįvairinami solistų dainomis, pianistų muzika. Trečiadieniais, penktadieniais ir šeštadieniais prasideda 8 v.v., o sekmadieniais — 7 v.v. visiems nemokamai.

PERPILDYTAS KALĖJIMAS

Cook apskrities kalėjimas perpildytas. Kai kurie kaliniai miega ant grindų. Dabar pradėta praktikuoti naujas būdas: iki teismo imama paleisti net ir tuos, kurie neturi užstato, bet jiems uždedama apyrankė, kuri duoda elektroninius signalus ir kalėjime būna sekama, ar jie būna nustatytoje gyvenimo vietoje. Jie turi laikytis savotiško namų arešto, iki teisme bus nuspręsta jų kaltė.

ATSISTATYDINO UNIVERSITETO PREZIDENTAS

Chicagos valstybinio universiteto prezidentas George E. Avers po sušaukto universiteto tarybos posėdžio staiga atsistatydino iš pareigų. Universiteto taryba jo atsistatydinimą priėmė. Priežastys neskelbiamos.

Advokatas Jonas Gibaitis
6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. — 776-8700
Darbo val. nuo 9 iki 7 val. vak.
Šeštad. 9 v. r. iki 1 val. d.